

**UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE SOCIOLOGIE ȘI PSIHOLOGIE**

**DOCTOR HONORIS CAUSA
SOCIALIUM SCIENTIARUM**

PROFESSOR MARCO PERUGINI
UNIVERSITATEA MILAN-BICOCCA, ITALIA

7 noiembrie 2018

Timișoara, România

Cuvânt

La deschiderea ceremoniei de acordare a titlului de
DOCTOR HONORIS CAUSA SOCIALIUM SCIENTIARUM
al Universității de Vest din Timișoara
domnului prof. univ. dr. Marco Perugini

*Stimate domnule prof. univ. dr. Marco Perugini,
Stimați membri ai comunității academice din Universitatea de Vest din Timișoara,
Dragi invitați,
Dragi studenți,
Onorat auditoriu,*

Universitatea de Vest din Timișoara, cultivă adevăratele valori, atât din lumea științelor exacte cât și din lumea științelor umaniste și a artelor, având răbdarea de a aștepta “profitul” pe termen lung al eforturilor făcute, reflectat în caracterele și carierele la a căror conturare a contribuit.

Ca instituție de educație și cultură recunoscută la nivel național și internațional pentru calitatea actului educațional, pentru rezultatele cercetării științifice, pentru nivelul deosebit al creației artistice generate dar și pentru implicarea în dezvoltarea socială și culturală a regiunii, Universitatea de Vest din Timișoara promovează ideea că studenții săi trebuie să beneficieze de modele adevărate, provenite din diverse zone de activitate.

Astăzi, Universitatea de Vest din Timișoara oferă un nou model, din sfera psihologiei, primind în comunitatea sa academică pe domnul prof. univ. dr. Marco Perugini, profesor universitar în cadrul Universității Milan-Bicocca, specialist în psihologia personalității, psihologie socială și psihometrie, cu o vastă activitate de cercetare, în special în domeniul psihologiei personalității.

Ca universitate comprehensivă, Universitatea de Vest este preocupată de angajamentul obligatoriu al omului de cultură în explorarea lumii înconjurătoare, în înțelegerea omului și în edificarea unei metode a cunoașterii, fapt ce v-a adus aproape de comunitatea academică a instituției noastre și a contribuit la dezvoltarea de proiecte comune. Activitatea Domniei Voastre și-a găsit ecoul și în activitatea colegilor din Departamentul de Psihologie, conducând spre cercetări interesante și rezultate deosebite, lucru pentru care vă suntem recunoscători și care demonstrează că modelele adevărate pot sprijini dezvoltarea tinerilor dispuși să se dedice cercetării de înaltă ținută.

Titlul onorific conferit astăzi, cel de Doctor Honoris Causa Socialium Scientiarum, reprezintă modalitatea prin care Universitatea de Vest din Timișoara, recunoaște public și pe deplin

meritele deosebite ale domnului profesor Perugini, în întreaga sa carieră de cercetare și formare în domeniul psihologiei.

Stimate Domnule prof. univ. dr. Marco Perugini,

Universitatea de Vest din Timișoara, întreaga noastră comunitate academică, este onorată de prezența dumneavoastră, astăzi, la Timișoara. Prin acordarea onorantului titlu de Doctor Honoris Causa Socialium Scientiarum, Universitatea de Vest din Timișoara recunoaște public meritele dumneavoastră și este convinsă că, prin alăturarea Domniei Voastre comunității academice pe care o reprezintă, prestigiul acestei instituții se va consolida.

Vă urez multă sănătate și putere de muncă pentru a putea continua cu aceeași pasiune și dedicare să vă implicați în proiecte noi și în sprijinirea tinerilor cercetători în căutarea de îndrumare pe tărâmul fascinant al psihologiei.

Prof. univ. dr. Dana Petcu

Ordonator de credite a UVT

Laudatio
în onoarea domnului
Prof. univ. dr. Marco Perugini
cu ocazia acordării titlului de
Doctor Honoris Causa Socialium Scientiarum
al Universității de Vest din Timișoara

Onorate Domnule Rector,
Onorat prezidiu,
Distinse dl. Prof.univ.dr. Marco Perugini,
Doamnelor și domnilor,

De-a lungul timpului Universitatea de Vest din Timișoara a omagiat mari personalități ale științei și ale politicii care și-au pus amprenta asupra societății în care trăim sau au sprijinit eforturile de dezvoltare ale universității noastre. Profesorul Marco Perugini se adaugă astăzi acestei liste de personalități, fiind un model de inspirație pentru comunitatea noastră științifică.

Profesorul Marco Perugini și-a făcut studiile de licență în psihologie la Universitatea din Roma (Italia), pe care a absolvit-o în 1989, un an de referință pentru România contemporană. Mai apoi a obținut titlul de doctor în Psihologie, în 1993, din partea Universității La Sapienza din Roma. Întreaga sa activitate profesională s-a derulat în zona academică. A fost mai întâi angajat ca cercetător la Universitatea La Sapienza din Roma, apoi a devenit lector la Universitatea din Leicester (UK) în 1998. Doi ani mai târziu s-a mutat la Universitatea din Essex (UK), unde a promovat pe o poziție de conferențiar în 2003. După opt ani petrecuți în Marea Britanie, în 2006 profesorul Marco Perugini s-a întors în Italia, acceptând o poziție de profesor universitar în cadrul Universității Milan-Bicocca, instituție la care activează și în continuare. În ultimii șase ani activitatea sa științifică a fost completată prin asumarea unor poziții manageriale, în calitate de Director, respectiv Director Adjunct al Departamentului de Psihologie din cadrul Universității Milan-Bicocca.

În calitatea sa de specialist în psihologia personalității, psihologie socială și psihometrie, profesorul Marco Perugini s-a remarcat printr-un număr semnificativ de publicații, fiind autor și co-autor a peste 150 de publicații, însumând cărți, capitole de cărți sau articole în reviste internaționale de prestigiu precum Science, Nature Human Behavior, Perspectives on Psychological Science, Psychological Bulletin, Journal of Personality and Social Psychology, Journal of Experimental Psychology: General, Personality and Social Psychology Bulletin, Journal of Experimental Social Psychology, Journal of Research in Personality, European Journal of

Personality, European Journal of Social Psychology, Social Cognition, and Cognition and Emotion. Indicele său Hirsch în Google Scholar este 52, însumând peste 14000 de citări.

Dincolo de productivitatea și vizibilitatea sa crescută la nivel internațional sunt câteva rezultate pe care am dori în mod particular să le subliniem.

Pornind de la una dintre expertizele sale majore legate de psihometrie și metodologia cercetării, profesorul Marco Perugini a fost implicat încă de la începutul ei, în mișcarea privind studiile de replicabilitate în Psihologie, atrăgând atenția asupra unor practici de cercetare mai puțin ortodoxe precum raportarea selectivă a rezultatelor, absența unor reguli clare de stopare a colectării rezultatelor, manipularea datelor extreme (outliers), transformarea unor analize secundare post-hoc în ipoteze de cercetare așa-zis confirmate prin datele colectate. Toate aceste practici, relativ răspândite în aria psihologiei din cauza presiunii de a publica, au condus la probleme privind replicabilitatea rezultatelor din studii anterioare, cu consecințe negative asupra încrederii publicului în astfel de rezultate, mai ales în cele ce vizează sfera psihologiei sociale.

O altă direcție prin care profesorul Marco Perugini s-a făcut remarcat este dinamica relației dintre măsurătorile explicite și măsurătorile implicite în predicția comportamentului uman. Dincolo de dovezile prezentate privind valoarea incrementală a măsurătorilor implicite în predicția comportamentelor dincolo de măsurătorile explicite de tip self-report, profesorul Marco Perugini a fost un partener de dialog permanent pentru membrii Laboratorului de Cognition Sociale și Evaluarea Personalității, oferind sugestii și insight-uri privind valorificarea rezultatelor și direcțiile viitoare de urmat. De asemenea, a înlesnit accesul a numeroși colegi în cadrul Laboratorului pe care îl coordonează la Universitatea Milan-Bicocca, această locație devenind un punct de referință pentru mobilitățile din ultimii ani pentru nu mai puțin de șapte colegi, membri ai comunității academice a UVT.

De altfel, profesorul Marco Perugini a avut o contribuție însemnată, prin sprijinul său, nu doar la dezvoltarea direcției de studiu privind măsurătorile implicite, ci și la consolidarea studiilor de psihologia personalității în cadrul UVT și a vizibilității internaționale a Departamentului de Psihologie. În calitatea sa de atunci, de președinte al Asociației Europene de Psihologia Personalității, a sprijinit cu succes candidatura orașului nostru de a găzdui cea de-a XVIII ediție a Conferinței Europene de Psihologia Personalității, conferința derulându-se în iulie 2016 cu participarea a circa 500 de participanți proveniți din 45 de țări ale lumii. Ca urmare a succesului acelui eveniment, precum și a contribuțiilor științifice în domeniu, Universitatea de Vest a ajuns să aibă un reprezentant în conducerea la vârf al EAPP, precum și în comitetul editorial al European Journal of Personality, o revistă de top la nivel internațional în aria psihologiei personalității.

Un interes mai recent al profesorului Marco Perugini se înscrie în aria condiționării afective, ca modalitate de schimbare a atitudinilor explicite sau implicite. Una dintre paradigmele de lucru în aria condiționării afective propusă de către Marco Perugini (sarcina auto-referențială / the Self-Referencing task) s-a dovedit a fi o strategie de succes pentru modificarea atitudinilor explicite și a celor implicite într-o arie aplicativă variată precum modificarea preferințelor față de brand-urile comerciale sau a atitudinilor față de grupurile sociale. Important de reținut că această paradigmă a condus la descoperirea unui principiu nou de învățare denumit intersectarea regularităților (în engleză intersecting regularities). Activitatea laureatului de astăzi în domeniul condiționării

afective și-a găsit o oglindire și în activitatea colegilor din Departamentul de Psihologie. Demn de remarcat în acest sens este rezultatul recent al colegului nostru Laurențiu Maricuțoiu, care a intuit acest mecanism general al intersecției regularităților, arătând nu doar că apelul la strategia auto-referențială poate crește preferința pentru un anumit obiect (de exemplu un brand comercial), dar și că preferința deja formată pentru un anumit obiect asociat în mod repetat cu sinele, are consecințe pozitive la nivelul imaginii de sine.

Fără doar și poate, profesorul Marco Perugini și-a făcut un renume internațional și în principala sa arie de studiu - psihologia personalității. Dacă la începutul carierei sale academice accentul a fost pus pe analiza structurală a personalității, contribuind semnificativ în cadrul dezbaterii referitoare la structura generală a personalității (Big-Five sau Big-Six), ulterior accentul s-a mutat în zona aspectelor dinamice ale personalității, dintr-o dublă perspectivă: aceea a proceselor duale (explicit vs. implicit) și aceea a interacțiunii persoană-situație. Acest interes spre dinamica și interacțiunea elementelor de personalitate s-a manifestat recent și prin abordarea inovativă a conștiințozității din perspectiva analizei de rețea. Utilizarea analizei de rețea nu reprezintă doar o inovație metodologică, ci și o contribuție conceptuală în sfera personalității, prin considerarea trăsăturilor de personalitate ca elemente de echilibru stabil în interacțiunea continuă dintre gânduri, sentimente, motivații și comportamente. Conform acestei conceptualizări modificarea trăsăturilor de personalitate este posibilă prin perturbarea sistematică a nodurilor centrale ale rețelei.

De altfel, întreaga sa activitate în zona psihologiei personalității a fost apreciată de comunitatea profesională din domeniu, fapt reflectat prin pozițiile ocupate de-a lungul timpului precum aceea de președinte al Asociației Europene de Psihologia Personalității, prezența sa îndelungată în Comitetul Executiv al aceleiași asociații, sau numirea sa în poziția Editor Șef la European Journal of Personality.

La final, am adăuga câteva cuvinte despre omul Marco Perugini, dincolo de cariera sa științifică prestigioasă. Căldura sufletească și generozitatea, spiritul său tânăr și mereu iscoditor, entuziasmul său în fața oricărei noi provocări, reprezintă repere de personalitate centrale ale domniei sale. Toți cei care am avut ocazia să interacționăm cu dumnealui le-am observat și am beneficiat de pe urma lor. Îl asigurăm pe această cale de întreaga noastră prețuire. Acea prețuire pe care spiritele nobile le merită!

Onorat auditoriu,

Domnul profesor Marco Perugini este unul dintre cei mai importanți oameni de știință din sfera psihologiei sociale și a psihologiei personalității. Dincolo de performanța sa științifică indubitabilă, domnul profesor Marco Perugini a sprijinit constant eforturile de dezvoltare ale științei psihologice în România și, cu precădere pe cele ale Departamentului de Psihologie din UVT, una dintre cele mai dinamice structuri ale universității noastre. Acordarea titlului de Doctor Honoris Causa domnului Marco Perugini reprezintă nu doar o recunoaștere, pe deplin meritată, a contribuțiilor domniei sale, ci și un prilej de a marca și sărbători eforturile de internaționalizare ale Departamentului de Psihologie și ale Universității de Vest. Îi mulțumim domnului profesor Marco Perugini pentru faptul că a acceptat să devină membru al comunității noastre academice.

Bun venit, Marco!

**Comisia de Laudatio
pentru acordarea titlului de Doctor Honoris Causa Socialium Scientiarum:**

Președinte,

Prof.univ.dr. Marilen Pirtea, *Rectorul Universității de Vest din Timișoara*

Membri:

Conf.univ.dr. Mariana Crașovan

Universitatea de Vest din Timișoara

Decan al Facultății de Sociologie și Psihologie

Prof.univ.dr. Ticu Constantin

Universitatea A.I. Cuza din Iași

Facultatea de Psihologie și Științe ale educației

Prof.univ.dr. Daniel David

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Facultatea de Psihologie și Științe ale
educației

Prof.univ.dr. Dragoș Iliescu

Universitatea din București

Facultatea de Psihologie și Științe ale
educației

Prof.univ.dr. Brian Keith Payne

Universitatea din Carolina de Nord, Chapel
Hill

Departamentul de Psihologie și Neuroștiințe

Prof.univ.dr. Florin Alin Sava

Universitatea din Timișoara

Facultatea de Sociologie și Psihologie

Laudatio in the honour of Professor Marco Perugini, Ph.D.,

*Honoured Rector,
Honoured presidium,
Distinguished Professor Marco Perugini, Ph. D.
Ladies and gentlemen,*

Over time, the West University of Timisoara honoured the great personalities of science and politics that brought significant contributions to society or played a role in the development of our university. Today, Professor Marco Perugini is joining this list of personalities, as a role model for our scientific community.

Professor Marco Perugini studied Psychology at the University of Rome (Italy) and received his bachelor degree in 1989, a significant year for contemporary Romania. Afterward, he won the title of Ph.D. in Psychology, from the La Sapienza University of Rome. His entire professional activity took place within the Academia. First, he worked as a researcher for the La Sapienza University of Rome, and after this, he became a lecturer at Leicester University (UK) in 1998. Two years later, he moved to the Essex University (UK), where he was promoted to associate professor in 2003. After spending eight years in the UK, in 2006 Professor Marco Perugini returned to Italy, accepting a professor position for Milan-Bicocca University, where he is still working today. During the last six years, his scientific work was accompanied by management activities: he assumed the positions of chair of the department, and deputy chair of the department within the University of Milan-Bicocca.

As a specialist on the matter of Personality Psychology, Social Psychology, and Psychometrics, Professor Marco Perugini is the author or co-author of 150 papers: books, book chapters, or articles published in internationally renowned journals like Science, Nature Human Behavior, Perspectives on Psychological Science, Psychological Bulletin, Journal of Personality and Social Psychology, Journal of Experimental Psychology: General, Personality and Social Psychology Bulletin, Journal of Experimental Social Psychology, Journal of Research in Personality, European Journal of Personality, European Journal of Social Psychology, Social Cognition, and Cognition and Emotion. His Hirsch-index on Google Scholar is 52, with over 14000 citations.

Beyond his internationally acknowledged productivity and renown there are a few results that we would like to emphasize. With one of his major subjects of expertise on psychometric and research methodology, Professor Marco Perugini was involved from its very beginning in

the movement that aimed to verify the replicability of the results in Psychology, drawing attention to a series of unorthodox research practices like the selective reporting of results, the lack of a clear stopping rule for data collection, manipulation of extreme data (outliers), turning secondary post-hoc analyses into research hypotheses „supported by the data”. All of these research practices, which are fairly spread within the field of Psychology because of the pressure to publish, have led to concerns regarding the reliability of the results from previous studies, with negative consequences on the public's trust on this kind of results, especially in the case of Social Psychology.

Another topic where Professor Marco Perugini brought significant contributions is the dynamic of the relationship between explicit and implicit measurements for the prediction of human behaviour. Additional to presenting evidence in favour of the incremental value, beyond self-report, of the implicit measurements for behaviour prediction, Professor Marco Perugini was a constant conversational partner for the members of the Social Cognition and Personality Assessment Lab, giving suggestions and insights for interpreting results and future directions. Also, he facilitated the access of many of our colleagues to the Laboratory he is coordinating within the Milan-Bicocca University, this location becoming a reference point for the research mobility in the last few years for seven colleagues, members of the WUT academic community.

Besides, through the support he provided, Professor Marco Perugini had a significant contribution not just to the development of a direction for studying implicit measurements, but also to the consolidation of the personality Psychology studies conducted in the WUT, and the international acknowledgment of the Psychology department. In the position he previously held, as president of the European Association of Personality Psychology, he successfully supported the application of our town for hosting the XVIIIth edition of the European Conference of Personality; the conference took place in July, with the participation of around 500 researchers, from 45 countries all over the world. Following the success of this event, and the critical scientific contributions brought to the field, the West University from Timisoara got to designate a representative in the top management of EAPP, as in the editorial committee of the European Journal of Personality, a top international journal in the field of Personality Psychology.

A more recent interest of Professor Marco Perugini refers to the topic of evaluative conditioning, as a way of changing implicit and explicit attitudes. One of the research paradigms proposed by Marco Perugini, in the field of evaluative conditioning, (the Self-Referencing task) proved to be a successful strategy for changing explicit and implicit attitudes, for various practical areas like changing preferences towards commercial brands or changing attitudes towards social groups. The main point is that this paradigm led to the discovery of a new learning principle known as intersecting regularities. The work done by today's laureate in the field of evaluative conditioning found an echo in the activity of our colleagues from the Psychology department also. A noteworthy finding is brought by recent results of our colleague Laurențiu Maricuțoiu, who intuited this general mechanism of intersecting regularities by showing that not only does the self-referencing increase preferences for a certain object (like a commercial brand), but also that an already formed preference for a certain object, that is repeatedly associated with the self, has positive consequences for the self-image.

Clearly, Professor Marco Perugini's name is internationally renowned within his main area of study – Personality Psychology. While at the beginning of his academic career, the focus was on the structural analysis of personality, with significant contributions to the debate regarding the general structure of personality (Big-Five or Big-Six), subsequently the focus shifted towards the dynamic aspects of personality, as seen from a two-folded perspective: dual processes (explicit vs. implicit), and the person-situation interaction. This interest in the dynamics and interaction between personality components was recently also manifested through the innovative approach of network analysis on conscientiousness. The use of network analysis not only represents a methodological innovation but also a conceptual contribution in the field of personality, by viewing personality features as components of a stable equilibrium in the continuous interaction between thoughts, feelings, motivations, and behaviours. According to this conceptualization, it's possible to change personality features through a systematically disturbance of the central nodes of the network.

Otherwise, his entire work in the field of Personality Psychology was appreciated by the professional community, a fact that is reflected in the positions he occupied across time, like that of President of the European Association of Personality Psychology, his long activity within the Executive Committee of the same association, or his appointment as Chief Editor for the European Journal of Personality.

Finally, we would like to add a few words about Marco Perugini as a person, beyond his prestigious scientific career. Warmth and generosity, a young and inquisitive spirit, enthusiasm in the face of any new challenge are some of his defining features. All of us who had the chance of interacting with him took notice and benefited from these. On this occasion, we would like to remind him of our full appreciation. That kind of appreciation that is destined for the noble-spirited!

Honoured audience,

Professor Marco Perugini is one of the most important scientists in the field of social and personality Psychology. Beyond his undoubted scientific performances, Professor Marco Perugini constantly supported the efforts to develop Psychological science in Romania, and especially the efforts made by the Psychology Department of the WUT, one of the most dynamic structures of our University. Giving the title of Doctor Honoris Causa to Mister Marco Perugini is both a worthy recognition of his contributions and an opportunity to mark and celebrate the efforts of internationalization of the Psychology department and the West University of Timisoara. We thank Mr. Professor Marco Perugini for accepting to become a member of our academic community.

Welcome, Marco!

**Doctor Honoris Causa Socialium Scientiarum Laudatio Commission
awarding Professor Marco Perugini**

President,

Professor Marilen Pirtea, *Rector, West University of Timisoara, Romania*

Members:

Associate Professor Mariana Craşovan

West University of Timisoara

Dean of Faculty of Sociology and Psychology

Professor Ticu Constantin

A.I. Cuza University of Iasi

Faculty of Psychology and Educational Sciences

Professor Daniel David

Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca

Faculty of Psychology and Educational Sciences

Professor Dragoş Iiescu

University of Bucharest

Faculty of Psychology and Educational Sciences

Professor Brian Keith Payne

University of North Carolina at Chapel Hill

Department of Psychology and Neurosciences

Professor Florin Alin Sava

West University of Timisoara

Faculty of Sociology and Psychology

A personal view of personality

*Professor Marco Perugini's address on the occasion
of Doctor Honoris Causa Awarding Ceremony*

Vreau să vă mulțumesc cu toată inima! I wish to greet and thank whom I know personally, either because you came to visit my lab at Milan or because we talked at conferences (including the very successful ECP 2016 held here): Florin, Laurentiu, Silvia, Irina, Andrei, Paul as well as the (former) Ph.D. students Cristina and Roxana. Starting from 2012, we have established our little tradition. At every biannual ECP conference (Trieste, Lausanne, Timisoara, Zadar) we had at least one Romanian-Italian evening and dinner, including my Italian colleagues and collaborators. I wish to thank the Head of Department, Prof. Delia Vîrgă, and I wish to thank everyone one else whom I don't know personally. I am truly and sincerely honored to be awarded this honorary title from the West University of Timisoara, which is among the top universities in Romania, and the Department of Psychology, the second best in the country.

During my academic career I have worked, and continue to work, on a range of topics in different areas of psychology (personality, psychometrics, methodology, social psychology, experimental psychology). They are part of a broader and long-standing interest on individual differences, personality traits, attitudes, social cognition, and in the factors that underlie evaluation and motivation and influence behavior (i.e., why people do what they do), as well as the relevant quantitative methods and techniques. My background in psychometrics and quantitative research methodology is the cornerstone supporting all theoretical interests, as well as being a focus of interest on itself. I have done several works on direct and indirect (implicit) measures, including more technical aspects. I have also been involved in the recent replicability debate in Psychology since its beginning and I have co-authored several publications on related issues, including some on power analysis. Within social psychology, a central research interest is in developing, applying, and testing models of decision making within the tradition of attitude theory and social cognition. During the last 10 years, I have focused also on the measurement and the interplay between implicit and explicit attitudes and on the moderators of their predictive validity. I have done also a few works on behavioral change concerning health and environmental related behaviors, which dovetails nicely with the interest in personality traits change that I will articulate in more detail later. In the last decade, I became very interested also on evaluative learning, which can be considered in the domain of experimental psychology, and the use of related paradigms to change implicit and explicit attitudes. I have used extensively one such paradigms (the Self-Referencing task) which proved successful in several studies to change implicit and explicit attitudes towards a range of targets (e.g., consumer brands, social groups) and led to the recent discovery of a previously undetected basic learning principle (i.e., intersecting regularities).

I have been fortunate enough to collaborate with dozens of excellent colleagues and to exchange scientific ideas with many more. The list of names would be too long, I limit myself to a handful: Juliette Richetin, Giulio Costantini, Marcello Gallucci, Mark Conner, Jan De Houwer, Andrew Prestwich, Richard Bagozzi, Luigi Leone, and Felix Schönbrodt.

In this talk, I will focus on personality psychology. I have started my academic career first as an undergraduate and then as a Ph.D. student in this research area. Over the years, I have added many other interests in other areas, but they have complemented rather than substituted my interests in personality psychology. I will eventually sketch a line of research in personality currently pursued together with my colleague and former Ph.D. student Dr. Giulio Costantini. Before arriving there, there will be a reflection on the development of research in personality during the last thirty years. Of course, this reflection is not a review and will be highly selective and personal. The talk is therefore organized in three parts: the first two parts are focused on the past, for what I have experienced it directly, and on the present of personality research, and the last one on sharing with you some ongoing research.

1. The past

When I first started to work during my Ph.D. on personality, the main item in the scientific agenda of personality research was to find a universal taxonomy of personality structure. The Big Five factors of personality were just starting to make their leeway in the literature. The title of a paper by Digman in the Annual Review of Psychology of 1990 is revealing (*Personality structure: Emergence of the Five-Factor model*). It was one of the first systematic reviews of empirical research on the Big Five and a very impactful paper (3049 citations in Scopus as of the 1st October 2018). A key question raised in the review was to what extent a similar five-factor structure could be found in different countries and languages. It was not a question of whether a questionnaire measuring the Five Factors, such as the NEO-PI-R, could be validated in different countries. The question was instead if a psycho-lexical study in a country could lead to the emergence of a similar Big Five structure as previously recovered in other countries (e.g., in the USA by Goldberg). A typical psycho-lexical study started from inspection of a dictionary to identify personality-related descriptors, usually adjectives, following the assumption that if a word is relevant to distinguish among people, it will be encoded in the natural language. Hence the dictionary was the natural starting point. After a series of rounds to select the most useful personality descriptors up to arrive at a manageable set of typically around 500 adjectives, they were administered as a self (and sometimes peer) report to hundreds of participants. Applications of data reduction techniques such as Factor Analysis and Principal Component Analysis allowed identifying five broad factors aptly named the Big Five (Extraversion, Agreeableness, Conscientiousness, Neuroticism, Openness). Remarkably, similar factors emerged from studies carried out in many languages and countries, among which Italy: the psycho-lexical study in Italy was a central focus of my Ph.D. Incidentally, subsequent empirical evidence suggested the plausibility of an alternative model with six factors, with the addition of Honesty/Humility and some modifications for Neuroticism (named Emotionality) and Agreeableness. The empirical evidence included re-analyses of the same data previously used to support the Big Five factors, including the Italian dataset that I did re-analyze myself (after a phone call with Mike Ashton).

Personality structure was the main research interest back then. True, there were researchers also working on other issues in personality. There were researchers, especially in the USA, focusing on personality processes. There were papers and symposia in conferences on a diverse array of personality related themes. However, the most attended symposia, the most anticipated

talks, the most influential papers were on personality structure. Identifying a seemingly universal taxonomy of personality structure was no small feat. It had a lasting positive impact: research accumulated concerning the relation of the Big Five with other specific personality dimensions as well as with relevant criteria. Also for this reason personality has made important inroads during the last two decades in fields such as Medicine and Economics.

Personality traits were conceived as stable and biologically based. There were few notable exceptions such as the social cognitive approach, for example, Walter Mischel who emphasized the inherent interactional nature of personality (e.g., systematic if-then signatures). However, overall the assumption was that personality traits were unchangeable, except special circumstances and biological maturation (i.e., aging), and the attention was placed on their biological underpinnings. The direction of causality was also clear: John goes to a party (behavior) because he is extraverted (trait). There were again notable exceptions. In addition to the social cognitive approach, there were also the agnostics, mostly among those who engaged in psycho-lexical studies. For them (I was one of them), identifying a taxonomy of personality structure was like drawing a somehow optimal map. It was clear (at least to me) that a personality trait emerging from these studies was simply the outcome of a mathematical procedure using some algorithm maximizing some quantities under some technical constraints. The data did not allow to distinguish between John going to party because he is extraverted or John being extraverted because he goes to party.

Genetic research was expected to deliver a mapping between specific genes and personality traits soon. It was already well established that for many traits estimates of the variance due to genetic factors was preponderant. It was only a question of filling in the names of the genes. It would be only natural to think that traits cannot be changed. After all, if genes are meant to be the basis of personality traits, how can one think that traits can be changed? The environment, a very generic word that functioned as a fuzzy catch-all label, could at most moderate the impact of personality traits on behavior. Hence, Anna could behave less extraverted than she would have been based on her trait if the “environment” did not allow for (or interfered with) expressing her full trait potential: environment could influence her *characteristic adaptation* (behavior) but not the basic underlying tendency (*trait*).

If traits cannot be changed, experimental research appeared marginal at best. There can be (and there were) experimental research in which a personality trait is used as a moderator of some manipulated factor or as an independent variable whose influence on a dependent variable is moderated by some manipulated factor in the laboratory under controlled conditions. The typical experimental research of a personality psychologist was actually without manipulated factors at all but measuring some dependent variables under controlled laboratory conditions, and test whether they were predicted by relevant personality traits. In general, experimental research has never been considered very central to personality research: Whereas there are a “Journal of Experimental Social Psychology” and a “Journal of Experimental Child Psychology”, a “Journal of Experimental Personality Psychology” does not exist and probably for some personality scholars would sound like a strange concept or even an oxymoron.

The most common training in personality was (and still is) in sophisticated statistical methods that could be applied to correlational data, for example, factor analysis, structural equation models, latent growth models, and so on. This makes sense. If a key goal of personality research is to detect traits, how to measure them properly is fundamental, hence the importance of solid knowledge in basic psychometrics and assessment. Little or no training was (and still is) given instead in experimental methods and research. A typical personality psychologist will have some difficulties to grasp fine-grained details characterizing a well-done manipulation or script in an experimental study. This is understandable, but it does not have to be this way. Even though experimental research is quite different from correlational research, there are no fundamental reasons why they should be conceived as incompatible. Cronbach famously made this point in a classic paper of 1957 where he depicted the two disciplines of scientific psychology (experimental and correlational) and called for united training and future of scientific psychology. As he emphatically ended the paper, "...the question we really want to put to Nature, and she will never answer until our two disciplines ask it in a single-voice."

The best type of data for personality research was considered to be (and somehow still is) when gathered with longitudinal designs. This also makes sense. The pragmatic value of traits unfolds, and the results are more impressive, when a trait measured at one point in time can predict consequential outcomes measured at a later point in time. It can go as far as measuring a trait in the childhood and documenting that it has an important, consequential effect several decades later. For instance, it has been shown that conscientiousness measured at age 11 was able to predict longevity after 70 years. Importantly, the strength of the effect was similar as low cholesterol and three times stronger than socio-economic status. Longitudinal designs have additional virtues. If a trait is measured at different points in time, this allows for estimating its stability (or change). Moreover, having traits measured well before the criteria to be predicted has been taken to imply that one is proving a causal effect, although here there has been some confusion between *can* and *does*. A cause must precede an effect, but this is a necessary but insufficient condition. Therefore, cross-sectional studies cannot shed light on causality whereas longitudinal studies *can*. However, this does not imply that a longitudinal study *does* establish a causal effect as other important conditions are needed to establish causality.

2. The present

Imagine that a personality researcher would have used a forward time machine sometime during the 90's and arrived straight to the beginning of 2018. She would have had troubled recognizing the field. Probably, she would pinch herself many times on the cheeks to make sure that it is real. Symposia on personality structure are no longer the most attended in personality conferences nor the most common. Genetic research did not deliver what expected. A specific genetic basis for a specific personality trait remains an elusive issue. After many setbacks, recent studies analyzing hundreds of thousands of participants are starting to individuate a few Single Nucleotide Polymorphisms (SNPs) that seem to be related to some of the Big Five, although results may need to be replicated. Even then, the estimate of variance explained is in the region of 2-3% and only for some traits (e.g., 2.79% of the variance in Neuroticism in a recent study published in 2018 by Luciano and colleagues on Nature Genetics). Unquestionably these are important results,

but the values are nowhere near, and probably will never be, to what would be needed to provide empirical support to the claim that personality traits have a specific genetic basis (*biologically based*).

An important development in recent years has been the surge of studies based on repeated measures over time. Thanks to the digital revolution (can someone remember the first “smartphones” in the mid-90’s?), an increasing number of studies has collected ratings of personality and other aspects collected daily using smartphones for a certain amount of time. Advanced data analysis techniques such as multi-level modeling (now part of the statistical methods usually known or mastered by a personality psychologist) have been used to answer different questions. For example, the relation between states (how much am I extraverted right now?) and traits (the averaged level of extraversion across measurements or a standard self-report personality questionnaire), the capability of traits to predict a range of behavioural outcomes as gauged by smartphones (not only via questions but also using information from sensors routinely embedded in smartphones), and the estimate of the role played by within individuals (e.g., differences in a level of a trait across days) compared to between individuals (e.g., differences between individuals in the average or typical level of a trait) trait variance.

The time traveler personality researcher would have found that also many other new things going on (e.g., implicit self-concept measures, personality and neuroscience, personality and interpersonal relations). She would have also found that, probably to her comfort, other things have changed less. Assessment is still a foundational aspect of personality, and it is still clear to personality psychologists that without a good psychometric measure very little can be done. Longitudinal data are still highly priced, and for good reasons, and perhaps there is slightly more caution before making sweeping claims about their revealing causal effects. Unfortunately, the typical training of a personality psychologist is still confined to a correlational approach. To be clear, by experimental approach is meant a focus on changing some aspects of the environment (e.g., conditions manipulated in a controlled setting) to verify whether they lead to some outcome which, if the assignment to conditions is done by strict randomization, can allow for causal claims. An experiment in the lab can instead mean, and for many personality psychologists means, simply to collect a range of dependent variables under controlled conditions.

Probably the most shocking difference that our time traveler would notice is the development of a new and growing interest in personality change. Not maturation, not aging, not surface change, no changes in characteristic adaptations, but plain personality traits change. As if this was not enough, she would also discover that many more researchers now do not think that John goes to parties because he is extraverted. A growing number of personality psychologists do not think that the latent factor extracted from factor analysis is necessarily the cause of the (self-reported) behaviors and some of them do not think that there is one to one mapping between a trait and an underlying mechanism (e.g., impulse inhibition for Conscientiousness). Some personality psychologists go further and embrace a different way of conceptualizing what a trait is: rather than a general latent factor affecting behaviors, an emergent property from a network of interacting behaviors, thoughts, feelings, and motivations as shaped by the interactions of individuals with the environment over time. In this view, its relative stability is not due to some innate tendencies but

simply to the achievement of a relative equilibrium over time, as for other types of network. An important implication is that it is straightforward that personality traits can change: if central nodes of the network are changed, the equilibrium of the network will change as well. A few personality psychologists go even further than this in two ways.

First, personality traits can have a causal effect on behavior but for very different reasons as assumed traditionally. As a weakly emergent phenomenon, personality traits can affect subsequent behavior even though they have been caused initially by the same types of behaviors. A parallel with a traffic jam could be useful. Although in principle it is possible to trace the sequence of microscopic causal events that made a traffic jam happen (e.g., regarding individual drivers' behaviors, traffic lights, highway conditions, and so on), this kind of full explanation would be pragmatically unrealistic to achieve and anyway too complex to be useful. However, once a traffic jam is formed, its capacity to make people late does not depend anymore on the specific sequence of behaviors of each driver: People would be late no matter the specific configuration of events that caused the traffic jam. Said otherwise, a traffic jam can have a strong impact also on the behavior of individual drivers that generated it to start with. This is how a personality trait, conceived as a relatively stable equilibrium of behaviors (in a broad sense), can have a causal effect on subsequent behaviors, including the same type of behaviors that caused the emergence of the equilibrium.

Second, this conception of traits as relatively stable equilibria of networks of interacting behaviors in a broad sense, hence including thoughts, feelings, and motivations, puts at the forefront questions such as the formation and change of a personality trait. It becomes then natural to look for what is known about the emergence and change of behaviors in other fields of psychology. This is the domain of learning psychology. Hence, if one wants to understand how personality can be formed and changed, should look at studies in the functional tradition of learning psychology. There are at least two implications. The first is that experimental research becomes conceivable and even attractive. Issues such as personality formation and change are ideally suited for experimental research, including manipulation of conditions that are thought to affect personality. However, given that the definition of a trait, as opposed to a state, implies relative stability over time, a single experimental intervention is unlikely to have an effect on a trait, nor the effect can be seen immediately. Therefore, the manipulations should be repeated, and the trait should be measured after a while. A second implication is that it becomes possible also to conceptualize a personality trait using the language and concepts from the learning tradition, namely a personality trait can also be defined functionally. In this view, a personality trait can be broadly conceived as referring to the impact of the individual on different types of environment-behavior relations as well as on the way other factors moderate those relations.

3. The ongoing personal future

The previous description has progressively narrowed down the number of personality psychologists who held certain views or approaches. As probably it will have been easy to infer, I was included in this restricted set of personality researchers. The narrow it down even further, I will describe now an ongoing line of research that incorporates many of the previous elements with a focus on a specific personality trait, namely Conscientiousness. This line of research is together

with Dr. Giulio Costantini, who should be given most of the credits for its implementation. It is ongoing research, and we have no idea of where precisely it will lead and what kind of conclusions will allow us to draw. In this sense, it is an ongoing future. I will try to describe succinctly the main ideas behind it, the main steps involved, some of the initial results, and some of the future steps we are currently considering. I will not present the specific theoretical background, the exact procedural details, and the detailed statistical analyses and results. I will try instead to give the general flavor, a bird's-eye view on this line of research that revolves around trying to change Conscientiousness within a framework that attempts to test also causality in personality.

Conscientiousness is a basic personality trait, included in the Big Five and Big Six, that consists in being hardworking, dependable, organized, and able to control impulses and it is predictive of several positive outcomes such as health, longevity, and academic and professional achievement. So, it is not surprising that recent studies have shown that most people would like to become more conscientious, although they are often unable to do it by themselves. Systematic attempts to change this trait have been very rare and mostly confined to a handful recent works by Brent Roberts and his collaborators. The reason is not surprising. If traits are considered as biologically-based properties, as they have been traditionally, it follows that they are not amenable to interventions and changes, apart from biological maturation (e.g., aging). However, if traits are considered instead as relatively stable equilibria emerging from a network of interacting behaviors, thoughts, feelings, and motivations, it becomes conceivable that one can change them. Moreover, their potential causal role can be tested instead of assuming it, which is what happens with a biological-based definition of traits. We have recently proposed a general framework for testing causality in personality that combines network analysis and experimental research, and we have targeted it at changing Conscientiousness. The general framework includes three main steps, each requiring sub-steps and multiple studies.

In the first step, nonexperimental evidence is collected about a potential target for manipulation. One can do it in different ways. We used network analysis as it is very well-suited for this task: when data are analyzed, it is possible to identify central nodes which if manipulated should affect the whole network. We gathered in this way converging evidence from multiple studies where we estimated networks of Conscientiousness, suggesting that self-control is a good target. It is important to clarify that by self-control we mean advancing abstract and distal goals over concrete and proximal motives rather than the most common definition of inhibiting impulses. This definition of self-control is synergic with a second central node that we identified, that is an orientation towards the future. Preferring distal goals over proximal motives requires being future-oriented. Moreover, self-control and future orientation are inextricably connected to the goals system and essential ingredients for goal pursuit: A goal is by definition relative to the desired future end-point. For instance, only if a stimulus (e.g., going to a party) conflicts with a goal (e.g., studying for an exam) it becomes a temptation that requires self-control, but in the sense that it requires placing more value on the distal goal (having a good mark) compared to the “tempting” stimulus and motive (have fun). Additionally, in this first step we have gathered (and are continuing to gather) information concerning the specific goals connected to Conscientiousness. The main aim is to delineate and validate a set of goals primarily tied with the trait because we think they represent

a key reason for which conscientious behavior is enacted. We have already developed the first network of goals relevant for Conscientiousness and are currently incorporating it within a broader network including goals as well as features of Conscientiousness and are trying to validate the findings with additional studies.

The second step requires identifying a strategy for manipulating the target and test its efficacy. Crucially, since one cannot directly manipulate inner states, one needs to act through environmental conditions that can influence a certain node, thereby considering the situation from a functional perspective. The manipulation needs to be delivered in a laboratory experiment under controlled conditions, so to establish a functional and causal link between that manipulation and the target. Also, the manipulation should not be too long or difficult to perform, for reasons clarified after in the third step. The manipulation will be considered successful if it has a significant effect on the target. One may also inspect whether the manipulation produces a short-term effect in personality states, but it is important to consider it is not strictly necessary that the manipulation also affect personality states. Short-term and long-term changes could be driven by forces that overlap only partially and that exert their effect on different timescales. We have started to operationalize the second step on Conscientiousness. We have collected promising results from an initial experiment focused on increasing start-control, as defined previously, using an intervention protocol that is composed of three potentially effective manipulations that, as far as we know, have not been put together previously. The three manipulations are based on Temporal Construal (inducing high-level construal by iteratively generating superordinate ends for a given aim), Mental Contrasting (reflecting on positive future outcomes connected to goal pursuit and on potential obstacles) and Implementation Intentions (defining if-then plans, thus increasing the likelihood that one will perform the relevant actions). The protocol connects them in a consistent stream, followed by focused measures of markers of self-control as well as state measures of Conscientiousness. The results of a first experiment, in which two control conditions have been used to exclude alternative explanations, provide initial support for the effectiveness of the protocol. Additional experiments are currently planned to confirm and extend the initial findings.

Finally, the third step consists of repeatedly delivering the manipulation for a relatively long time. We think that it would be naïve to imagine a long-lasting effect on a trait after a single isolated intervention. Recent research suggests a nonlinear relationship between the duration of intervention and amount of personality change: Interventions start to have sizeable effects after four weeks, and their efficacy reaches a plateau after eight weeks. Similar indications also come from research on habit formation. A way to achieve this is through ecological momentary interventions (EMI) where simple manipulations are delivered repeatedly to participants through mobile devices (i.e., smartphones). Recent research has shown that this type of intervention has proven useful to promote smoking cessation, weight loss, and to decrease anxiety disorders. Therefore, there are reasons to hypothesize that a repeated manipulation delivered via EMI for a congruous amount of time could influence a trait. We have not arrived yet at the point of preparing and testing a digital intervention for Conscientiousness. However, we made sure that the protocol tested in the experiment (step 2) is such that it can be streamlined and delivered via smartphone.

Conclusions

In concluding, I wish to make a few final considerations. These last years have seen a small accumulation of empirical evidence that personality traits can change because of interventions or life events. However, most of this evidence is indirect, as side-effects of interventions not targeted specifically to the Big Five, or correlational, as evidenced by situational events (e.g., poor sleep quality, successful completion of homework assignments by school teachers) that after some amount of time (e.g., 10 years, 1 year) are followed by changes in personality traits (e.g., decrease in Extraversion, increase in Conscientiousness). The handful of studies with an experimental approach to personality change have targeted states, the idea being that is the accumulation of changed states that leads to change in a trait. In our line of work, instead, the targets are not states but rather the “mechanism” that is theoretically expected to lead to behaviors characteristic of a given trait (i.e., self-control and associated goals for behaviours related to Conscientiousness). It is an important difference, both theoretically and pragmatically. Theoretically, in my view, a state is an outcome rather than an underlying “mechanism” of a trait. Changing a state, therefore, does not engender changing a trait, unless its change is a by-product of a functional change affecting the main underpinnings of a trait. Pragmatically, initial success is defined by identifying an effective procedure to change the target, which may or may not be accompanied by a change in the state in the same timescale.

I wish to stress also that our studies focus on volitional personality change. That is, participants are selected for the experiments, and assigned randomly to conditions, only if they want to become more conscientious. This aspect appeases ethical concerns because the intervention is meant to help people achieve what they want to achieve. It is also useful to note that the abstract framework succinctly presented here can in principle be applied to any trait. Therefore, if it will work, it may pave the way for similar interventions on other aspects of personality.

We are making steady progress in this line of work, although we are slower than we wish. One reason is that every step embeds sub-steps and multiple studies, with attention to many details and several fine-grained decisions to be made along the way. We wish to end up with something solid, and therefore we try to build up robust foundations at every step. Another reason is that we do not have dedicated funding for this line of research and therefore we do the best we can to move forward. One could say that our main driver is the intrinsic motivation to increase knowledge.

This is an exciting time for personality psychology. New ideas are being pursued, and uncharted territories are being explored. I have restricted the attention to some historical underpinnings and present and ongoing developments in which I am involved. However, the field is far greater and exciting than what has been depicted here. Many colleagues around the world are making great progress in a range of directions not any less interesting and important. Scientific knowledge is a cumulative enterprise. We can only hope to give a small contribution to the collective goal of better understanding who people are and why they do what they do under the circumstances in which they do it.

O viziune personală asupra personalității
Discursul profesorului Marco Perugini
cu ocazia decernării titlului de Doctor Honoris Causa

Vreau să vă mulțumesc cu toată inima! Doresc să îi întâmpin și să le mulțumesc celor pe care îi cunosc personal, fie pentru că au vizitat laboratorul meu din Milano, fie pentru că am vorbit în cadrul conferințelor (inclusiv conferința de mare succes, ECP 2016, desfășurată aici): Florin, Laurențiu, Silvia, Irina, Andrei, Paul și fostele doctorande Cristina și Roxana. Începând cu anul 2012, am format mica noastră tradiție. La fiecare conferință bianuală ECP (Trieste, Lausanne, Timișoara, Zadar) am avut cel puțin o seară și o cină româno-italiană, incluzându-i și pe colegii și colaboratorii mei italieni. Doresc să-i mulțumesc Coordonatorului de Departament, Prof. Delia Vîrgă și tuturor celor pe care îi cunosc personal. Sunt cu adevărat sincer onorat pentru titlul onorific acordat de Universitatea de Vest din Timișoara, aflată în topul universităților din România și de către Departamentul de Psihologie, acesta fiind probabil al doilea cel mai bun la nivelul țării.

Pe parcursul carierei mele universitare, am lucrat și am continuat să lucrez pe o gamă de subiecte din diferite specialități ale psihologiei (personalitate, psihometrie, metodologie, psihologie socială, psihologie experimentală). Acestea reprezintă o parte dintr-un interes mai amplu și de mai lungă durată pentru diferențe individuale, trăsăturile de personalitate, atitudinile, cognițiile sociale și pentru factorii care fundamentează evoluția și motivația și care influențează comportamentul (respectiv, de ce oamenii fac ceea ce fac) la fel ca și pentru metodele și tehnicile cantitative relevante. Munca mea în psihometrie și metodologie de cercetare cantitativă reprezintă piatra de temelie pentru toate interesele mele teoretice, fiind totodată și un subiect de interes în sine. Am scris mai multe lucrări despre măsurători directe și indirecte (implicite), incluzând mai multe aspecte tehnice. De asemenea, am fost implicat încă de la început, într-o dezbatere recentă despre procesul de replicabilitate în psihologie și am fost coautorul mai multor publicații despre probleme asemănătoare, inclusiv unele despre analizele de putere. În ceea ce privește psihologia socială, un interes central în cercetare se regăsește în dezvoltarea, aplicarea și testarea modelelor în luarea deciziilor, în tradiția teoriei atitudinale și a cogniției sociale.

În ultimii 10 ani m-am concentrat, de asemenea, și pe măsurarea și interacțiunea dintre atitudinile implicite și cele explicite și pe moderatorii validității lor predictive. Am mai realizat și câteva lucrări legate de schimbarea comportamentală, în ceea ce privește sănătatea și comportamentele legate de mediu, ce se combină armonios cu interesul pentru schimbarea trăsăturilor de personalitate, despre care voi vorbi în detaliu mai târziu.

În ultimul deceniu am devenit foarte interesat și de învățarea evaluativă, ce poate fi luată în considerare în domeniul psihologiei experimentale și în folosirea paradigmatelor legate de schimbarea atitudinilor implicite și explicite. Am folosit în mod extensiv o astfel de paradigmă (sarcina de autoreferință), ce s-a dovedit a fi de succes în numeroase studii de schimbare a atitudinilor implicite și explicite, cu privire la o serie de obiective (de exemplu: branduri de consum, grupuri sociale) și care a dus la recenta descoperire a unui principiu de bază de învățare, necunoscut anterior (și anume, regularitățile intersectate).

Am fost suficient de norocos să colaborez cu zeci de colegi de excelență și să fac schimburi de idei științifice cu mulți alții. Lista de nume ar fi mult prea lungă și de aceea am să mă limitez la câțiva dintre aceștia: Juliette Richetin, Giulio Costantini, Marcello Gallucci, Mark Conner, Jan De Houwer, Andrew Prestwich, Richard Bagozzi, Luigi Leone și Felix Schönbrodt.

În această discuție o să mă concentrez pe psihologia personalității. Am început cariera mea universitară ca student și apoi ca doctorand în această arie de cercetare. De-a lungul timpului, m-am îndreptat și spre alte zone de interes, dar acestea mai degrabă au completat decât au substituit interesele mele către psihologia personalității. În cele din urmă, voi schița o linie de cercetare despre personalitate, pe care o urmez în prezent împreună cu colegul și fostul meu doctorand, Dr. Giulio Costantini. Înainte de a ajunge acolo, va exista o reflecție asupra dezvoltării cercetării despre personalitate din ultimii 30 ani. Bineînțeles, această reflecție nu este o revizuire, ci va fi una extrem de selectivă și personală. Discuția este, prin urmare, împărțită în trei: primele două părți sunt axate pe trecut, pe ceea ce am experimentat în mod direct și pe prezentul cercetării personalității, iar ultima parte se axează pe împărtășirea cu voi a unor cercetări aflate în curs.

1. Trecutul

Atunci când am început să lucrez în timpul doctoratului asupra personalității, principalul element din agenda științifică a cercetării asupra personalității a fost acela de a găsi o taxonomie universală a structurii personalității. Cei Cinci Mari factori ai personalității abia începuseră să își câștige libertatea în literatură. Titlul unei lucrări scrise de Digman în "Annual Review of Psychology" în anul 1990 este semnificativ (Structura Personalității: Apariția modelului cu cinci factori). A fost una dintre primele recenzii sistematice ale cercetărilor empirice despre Big Five și o lucrare de foarte mare impact (3049 citări în Scopus la 1 Octombrie 2018). O întrebare cheie ridicată în lucrare a fost în ce măsură o structură similară cu cinci factori, poate fi găsită în diferite țări sau limbi. Nu a fost vorba dacă un chestionar care măsoară cei cinci factori, cum ar fi NEO-PI-R, ar putea fi validat în diferite țări. În schimb, întrebarea a fost dacă un studiu psiho-lexical dintr-o țară ar putea conduce la apariția unei structuri Big Five asemănătoare cu cele recuperate anterior în alte țări (de exemplu, din SUA, de către Goldberg). Un studiu psiho-lexical tipic a pornit de la inspectarea unui dicționar pentru a identifica descriptorii legați de personalitate, de obicei adjective, urmând presupunerea că dacă un cuvânt este relevant pentru a distinge între oameni, acesta va fi codificat în limba naturală. Din acest motiv, dicționarul era punctul natural de plecare. După o serie de runde pentru a selecta cei mai utili descriptori de personalitate, până când se ajunge la un set de aproximativ 500 de adjective, aceștia au fost administrați în sistem de autoraportare (uneori și raportarea colegilor) celor câteva sute de participanți.

Aplicarea tehnicilor de reducere a datelor, cum ar fi Analiza Factorială și Analiza Principalelor Componente, au permis identificarea a cinci factori largi denumiți în mod corespunzător Big Five (Extraversia, Agreabilitatea, Conștiinciozitatea, Neuroticismul, Deschiderea). În mod remarcabil, factori similari au apărut în studiile efectuate în multe limbi și țări, dintre care și în Italia: studiul psiho-lexical din Italia a fost punctul central al doctoratului meu. De altfel, dovezile empirice ulterioare au sugerat plauzibilitatea unui model alternativ cu șase factori, cu adăugarea dimensiunii Onestitate/Umilință și cu unele modificări pentru Neuroticism (numit Emoționalitate) și pentru Agreabilitate. Dovezile empirice au inclus reanalizele aceluiași

date utilizate anterior pentru a susține factorii modelului Big Five, inclusiv setul de date italian pe care l-am reanalizat (după o convorbire telefonică cu Mike Ashton).

Structura personalității a fost principalul interes de cercetare de atunci. Este adevărat, că au fost cercetători care lucrau și pe alte subiecte din personalitate. Erau cercetători, în special din SUA, ce se concentrau pe procesele de personalitate. Au fost lucrări și simpozioane în conferințe pe o gamă diversă de teme legate de personalitate. Cu toate acestea, cele mai așteptate simpozioane, cele mai anticipate discuții, cele mai influente lucrări erau despre structura personalității. Identificarea unei taxonomii aparent universale a structurii de personalitate nu a fost un lucru mic. A avut un impact pozitiv de lungă durată: cercetarea acumulată în ceea ce privește relația dintre Big Five și alte dimensiuni specifice ale personalității, precum și relația modelului cu criteriile relevante. De asemenea, din acest motiv, personalitatea a înregistrat în ultimele două decenii importante incursiuni în domenii precum medicina și economia.

Trăsăturile de personalitate au fost concepute ca fiind stabile și bazate pe biologie. Au existat puține excepții notabile, cum ar fi abordarea social-cognitivă, de exemplu, Walter Mischel, care a subliniat natura interactivă inerentă a personalității (de exemplu, semnăturile sistematice "dacă-atunci"). Cu toate acestea, în general, ipoteza era că trăsăturile de personalitate nu puteau fi schimbate, cu excepția circumstanțelor speciale și a maturizării biologice (adică a îmbătrânirii), iar atenția a fost îndreptată spre baza lor biologică. Direcția cauzalității a fost, de asemenea, clară: John se duce la o petrecere (comportament), deoarece este extrovertit (trăsătură). Au existat din nou excepții notabile. În plus, față de abordarea social-cognitivă, au existat și agnosticii, cei mai mulți fiind printre cei care erau implicați în studii psiho-lexicale. Pentru aceștia (am fost unul dintre ei), identificarea unei taxonomii a structurii de personalitate a fost ca desenarea unei hărți oarecum optime. Era clar (cel puțin pentru mine) că o trăsătură de personalitate care a ieșit din aceste studii, a fost pur și simplu rezultatul unei proceduri matematice, folosind un algoritm care maximizează anumite cantități în anumite constrângeri tehnice. Datele nu ne dădeau voie să facem distincția între faptul că John merge la o petrecere, pentru că este extravertit sau John este extravertit, pentru că merge la petreceri.

A fost de așteptat ca cercetarea genetică să aducă o delimitare între genele specifice și trăsăturile de personalitate. Era deja bine stabilit faptul că, pentru multe trăsături estimările varianței datorate factorilor genetici au fost preponderente. Nu era decât o chestiune de completare a numelor genelor. Ar fi normal să credem că trăsăturile nu pot fi schimbate. La urma urmei, dacă genele sunt menite a fi baza trăsăturilor de personalitate, cum se poate crede că trăsăturile pot fi schimbate? Mediul, un cuvânt foarte generic care a funcționat ca o etichetă ce cuprindea tot, ar putea cel mult, să modereze impactul trăsăturilor de personalitate asupra comportamentului. Prin urmare, Ana ar putea să se comporte mai puțin extravertit, decât s-ar fi comportat bazându-se pe trăsătura sa, dacă mediul ar fi interferat în exprimarea întregului potențial al trăsăturii sale, deci mediul ar putea influența adaptarea sa caracteristică (comportamentul), dar nu tendința de bază (trăsătura).

Dacă trăsăturile nu pot fi schimbate, cercetarea experimentală a părut, în cel mai bun caz, marginal. Pot exista (și au existat) cercetări experimentale în care o trăsătură de personalitate este folosită ca moderator al unor factori manipulați sau ca variabilă independentă, a cărei influență

asupra unei variabile dependente este moderată de un anumit factor manipulat în laborator în condiții controlate. Cercetarea experimentală tipică a unui psiholog din domeniul personalității a fost de fapt făcută fără factori manipulați, dar măsurarea unor variabile dependente a fost făcută în condiții controlate de laborator, la fel și testarea dacă acestea au fost prezise de trăsăturile de personalitate relevante. În general, cercetarea experimentală nu a fost niciodată considerată centrală în cercetarea personalității. În timp ce există “Journal of Experimental Social Psychology” și “Journal of Experimental Child Psychology”, “Journal of Experimental Personality Psychology” nu există și probabil pentru anumiți profesori ar suna ca un concept ciudat sau ca un oximoron.

Cea mai obișnuită pregătire în domeniul personalității a fost (și încă este) în metode statistice, care ar putea fi aplicate datelor corelaționale, de exemplu, analiza factorială, modele de ecuații structurale, modele de creștere latentă și așa mai departe. Aceasta face sens. Dacă un obiectiv cheie al cercetării în personalitate este de a detecta trăsăturile, modul de măsurare a acestora este fundamental, prin urmare, este importantă cunoașterea solidă a psihometriei de bază și a evaluării. Puțină sau nu, pregătirea a fost (și încă este) oferită, în schimb, în metode experimentale și în cercetare. Un psiholog tipic din domeniul personalității va avea unele dificultăți în a înțelege detaliile fine care caracterizează o manipulare bine făcută sau un scenariu într-un studiu experimental. Acest lucru este de înțeles, dar nu trebuie să fie așa. Chiar dacă cercetarea experimentală este destul de diferită de cercetarea corelațională, nu există motive fundamentale pentru care ar trebui concepute ca incompatibile. Cronbach a făcut faimos acest punct într-o lucrare clasică din 1957 în care a reprezentat cele două discipline ale psihologiei științifice (experimentale și corelaționale) și a susținut unirea lor pentru viitorul psihologiei științifice. În această modalitate și-a încheiat lucrarea: *”întrebarea pe care vrem neapărat să o punem Naturii și la care aceasta nu va răspunde până când cele două discipline nu o vor întreba printr-o singură voce”*.

Cel mai bun tip de date pentru cercetarea personalității a fost considerat (și cumva încă este) cel dispus pe planuri longitudinale. Și aceasta face sens. Valoarea pragmatică a trăsăturilor este în desfășurare, iar rezultatele sunt mai impresionante, atunci când o trăsătură măsurată la un moment dat poate prezice rezultatele consecutive măsurate la un moment ulterior. Se poate merge până la măsurarea unei trăsături în copilărie și la documentarea faptului că are un efect important și consecvent după câteva decenii. De exemplu, s-a arătat faptul că conștiinciozitatea măsurată la vârsta de 11 ani a fost capabilă să prezică longevitatea după 70 de ani. Foarte important, puterea efectului a fost similară cu cea a colesterolului scăzut și de trei ori mai puternică decât statutul socio-economic. Designurile longitudinale au virtuți suplimentare. Dacă o trăsătură este măsurată în diferite momente în timp, aceasta permite estimarea stabilității sale (sau a modificării). Mai mult decât atât, având trăsături măsurate cu mult înainte ca criteriul să fie prevăzut, se putea ajunge la concluzia că este dovedit un efect cauzal, deși aici au fost niște confuzii între *”a putea”* și *”a face”*. O cauză trebuie să preceadă unui efect, aceasta este o condiție necesară, dar insuficientă. Prin urmare, studiile transversale nu pot pune în lumină cauzalitatea, în timp ce studiile longitudinale pot. Cu toate acestea, acest lucru nu implică faptul că un studiu longitudinal stabilește un efect cauzal, deoarece sunt necesare alte condiții importante pentru a stabili cauzalitatea.

2. Prezentul

Imaginați-vă că un cercetător al personalității ar fi utilizat o mașină a timpului cândva în anii '90 și ar fi ajuns direct la începutul anului 2018. Această persoană ar fi avut dificultăți în a recunoaște domeniul. Probabil, ea și-ar fi ciupit obrazii de mai multe ori pentru a se asigura că ceea ce se întâmplă este real. Simpozioanele asupra structurii personalității nu mai sunt nici cele mai frecventate conferințe, nici cele mai obișnuite. Cercetările în domeniul geneticii nu au oferit rezultatele așteptate. Existența unei baze genetice specifice pentru o trăsătură specifică de personalitate rămâne un subiect inefabil. După multe piedici, studii recente care au analizat sute de participanți încep să identifice câteva trăsături individuale, denumite Polimorfisme Nucleotide Unice (SNP), care par a fi înrudite cu unele trăsături ale modelului Big Five, deși rezultatele ar trebui repetate. Chiar și așa, varianța estimată explicată se situează în zona de 2-3% și acest lucru este valabil doar pentru anumite trăsături (d.e. 2.79% din varianța Neuroticismului într-un studiu recent asupra Geneticii Naturale, publicat în 2018 de Luciano și colaboratorii). Fără îndoială, aceste rezultate sunt importante, dar valorile lor nu se situează deloc – și poate nu vor fi niciodată – în apropierea a ceea ce ar fi necesar pentru a susține empiric afirmația că trăsăturile de personalitate au o bază genetică specifică (fundament biologic).

O contribuție importantă în dezvoltarea din ultimii ani a constituit-o proliferarea studiilor bazate pe măsurători repetate în timp. Grație revoluției digitale (vă mai amintiți de primele “telefoane inteligente” de la mijlocul anilor '90?), tot mai multe studii colectează date despre evaluări ale personalității și alte aspecte accesate zilnic cu ajutorul smartphone-urilor, de-a lungul unei anumite perioade de timp. Tehnici statistice avansate, precum modelarea multi-nivelară (multi-level modelling) – una dintre metodele statistice cunoscute și bine stăpânite de un psiholog al personalității, au fost utilizate pentru a răspunde la diferite întrebări: de pildă, relația dintre stări (cât de extravertit sunt acum?) și trăsături (nivelul mediu de extravertire obținut la măsurători multiple sau la un chestionar de personalitate auto-administrat standard), capacitatea trăsăturilor de a prezice o arie de răspunsuri comportamentale, așa cum sunt ele măsurate de smartphone-uri (nu doar prin întrebări, ci și prin informații obținute de la senzorii încorporați în mod obișnuit în telefoane), sau estimarea rolului pe care îl joacă varianța trăsăturilor la nivel intraindividual (de exemplu, diferențe în intensitatea unei trăsături pe parcursul unei zile, la același individ), comparativ cu nivelul interindividual (de exemplu, diferențe între indivizi cu privire la nivelul mediu sau reprezentativ al unei trăsături).

Cercetătorul personalității călător în timp ar mai fi descoperit și multe alte lucruri noi care se petrec în prezent (de exemplu, măsuri implicite ale conceptului de sine, personalitate și neuroștiințe, personalitate și relații interpersonale). Această persoană ar fi descoperit, de asemenea, că alte lucruri s-au schimbat mai puțin: evaluarea a rămas un aspect fundamental al personalității și este încă clar pentru psihologii personalității faptul că foarte puține se pot face fără instrumente psihometrice solide. Datele longitudinale sunt încă la mare preț și asta pe bună dreptate, și poate există mai multă precauție cu privire la a face afirmații mărețe asupra legăturilor cauzale pe care aceste date le relevă. Din nefericire, pregătirea tipică a unui psiholog al personalității este încă limitată la abordarea corelațională. Aici se impune o clarificare: prin abordarea experimentală se înțelege centrarea pe modificarea unor aspecte din mediu (d.e. condițiile manipulate într-un context controlat), pentru a verifica dacă acestea duc la unele rezultate care – dacă distribuția subiecților

în condiții este realizată strict prin randomizare – pot permite inferențe cauzale. În schimb, un experiment în laborator poate presupune – și pentru mulți psihologi ai personalității chiar presupune – simpla colectare a unei serii de variabile dependente, în condiții controlate.

Probabil cea mai șocantă diferență pe care ar observa-o călătorul nostru în timp ar fi dezvoltarea unui interes nou și progresiv în schimbarea personalității. Aici nu este vorba de maturizare, de îmbătrânire, de schimbări de suprafață sau de modificări în adaptările caracteristice, ci de modificarea propriu-zisă a trăsăturilor de personalitate. Ca și cum asta nu ar fi de ajuns, cercetătorul ar descoperi, de asemenea, faptul că acum mult mai mulți cercetători nu consideră că John merge la petreceri pentru că este extravertit. Un număr tot mai mare de psihologi ai personalității nu consideră că factorul latent extras din analiza factorială este, în mod necesar, cauza comportamentelor (auto-raportate), iar unii dintre ei nu consideră că există o suprapunere unu la unu între o trăsătură anume și un mecanism subiacent (d.e. inhibarea impulsurilor pentru Conștiinciozitate). Unii psihologi ai personalității merg mai departe și aderă la un alt mod de a conceptualiza ceea ce este o trăsătură: mai degrabă decât un factor general latent care influențează comportamentele, trăsătura este o proprietate emergentă dintr-o rețea de comportamente, gânduri, emoții și motivații, așa cum sunt ele modelate în interacțiunea dintre indivizi și mediu, de-a lungul timpului. Conform acestei perspective, relativa stabilitate a trăsăturii nu se datorează unor tendințe înnăscute, ci pur și simplu dobândirii unui echilibru relativ în timp, așa cum se întâmplă și la alte tipuri de rețele. O implicație importantă ce rezultă de aici se referă la claritatea faptului că personalitatea se poate schimba: dacă noduri centrale ale rețelei se schimbă, echilibrul întregii rețele se va schimba la rândul său. Câțiva psihologi ai personalității merg și mai departe de atât, în două moduri.

În primul rând, trăsăturile de personalitate pot avea un efect cauzal asupra comportamentului, dar din cu totul alte motive decât cele presupuse în mod tradițional. Ca fenomen discret emergent, trăsăturile de personalitate pot influența comportamentul ulterior, chiar dacă ele au fost cauzate inițial de același tip de comportamente. O paralelă cu ambuteiajul în trafic ar fi utilă. Deși, în principiu, este posibil să urmărim secvența evenimentelor microscopice cauzale care au contribuit la ambuteiaj (de exemplu, legate de comportamentele individuale ale șoferilor, sincronizarea semafoarelor, condiția șoselei ș.a.m.d.), acest tip de explicație holistă ar fi nerealistă din punct de vedere pragmatic și, în orice caz, prea complexă pentru a fi folositoare. Cu toate acestea, o dată ce ambuteiajul s-a format, capacitatea sa de a-i face pe oameni să întârzie nu mai depinde de secvența specifică a comportamentelor fiecărui șofer: oamenii implicați în ambuteiaj vor întârzia indiferent de configurația specifică a evenimentelor care au cauzat ambuteiajul. Altfel spus, un ambuteiaj poate avea un impact puternic și asupra comportamentelor șoferilor care au generat acest ambuteiaj de la bun început. În acest fel, o trăsătură de personalitate, concepută ca echilibru relativ stabil al unui set de comportamente (în sens larg), poate avea un efect cauzal asupra comportamentelor ulterioare, inclusiv asupra aceluiași tip de comportamente care a dus la emergența acestui echilibru.

În al doilea rând, acest mod de a privi trăsăturile ca stări de echilibru relativ stabile ale rețelelor de comportamente interactive în sens larg, incluzând gânduri, emoții și motivații, suscită întrebări legate de formarea și schimbarea unei trăsături de personalitate. Devine atunci naturală

necesitatea de a apela la ceea ce cunoaștem despre emergența și schimbarea comportamentelor din alte domenii ale psihologiei. Acesta este domeniul psihologiei învățării. Astfel, dacă o persoană dorește să înțeleagă cum se poate forma și modifica personalitatea, ea trebuie să apeleze la studiile realizate în tradiția funcțională a psihologiei învățării. Aici sunt cel puțin două implicații. Prima se referă la cercetarea experimentală care devine mai ușor de conceput și chiar atractivă. Subiecte ca formarea și modificarea personalității se pliază în mod ideal pe cercetarea experimentală, inclusiv manipularea condițiilor despre care se crede că afectează personalitatea. Totuși, dat fiind faptul că definiția unei trăsături, spre deosebire de cea a unei stări, implică stabilitate relativă în timp, este puțin probabil ca o intervenție experimentală unică să aibă un efect asupra unei trăsături, cu atât mai puțin ca efectul acesta să fie vizibil imediat. Prin urmare, manipulările ar trebui repetate, iar trăsătura ar trebui măsurată după o perioadă de timp. O a doua implicație vizează posibilitatea de a conceptualiza o trăsătură de personalitate utilizând limbajul și conceptele din tradiția învățării, cu alte cuvinte o trăsătură de personalitate poate fi definită și funcțional. Din acest punct de vedere, o trăsătură de personalitate poate fi concepută în sens larg, ca făcând referire la impactul individului asupra diferitelor tipuri de relații mediu-comportament, precum și la felul în care alți factori moderează aceste relații.

3. Viitorul personal aflat în plină desfășurare

Această descriere a atras treptat un număr redus de psihologi din psihologia personalității, adepți ai anumitor perspective sau abordări. Așa cum probabil este ușor de intuit, eu făceam parte din acest grup restrâns de cercetători ai personalității. Pentru a face o restrângere și mai mare, în continuare voi descrie o direcție de cercetare pe care o urmez în prezent, și care se află la intersecția dintre mai multe elemente menționate anterior, și o trăsătură specifică de personalitate - conștiinciozitatea. Urmez această direcție de cercetare împreună cu Dr. Giulio Costantini, care ar trebui să primească majoritatea creditelor pentru punerea ei în aplicare. Este un proiect de cercetare în progres și nu avem nicio idee unde ne va duce cu precizie și ce fel de concluzii ne va permite să extragem. În acest sens este un viitor în curs de desfășurare. Voi încerca să descriu pe scurt ideile principale pe care se bazează această cercetare, principalii pași pe care îi presupune, o parte din rezultatele inițiale, și o parte din pașii pe care ne gândim să îi parcurgem în viitor. Nu voi prezenta fundamentul teoretic, detaliile procedurale exacte, și nici analiza statistică și rezultatele detaliate. În schimb, voi încerca să ofer o idee generală, o privire de ansamblu asupra acestei direcții de cercetare ce își propune să schimbe nivelul conștiinciozității, într-un cadru în care se încearcă totodată și testarea cauzalității în psihologia personalității.

Conștiinciozitatea este o trăsătură de personalitate de bază, inclusă în Big Five și Big Six, se referă la a fi muncitor, de nădejde, organizat și eficient în controlarea impulsurilor, și reprezintă un predictor pentru mai multe rezultate pozitive precum starea de sănătate, longevitatea, și performanța academică și profesională. Astfel, nu este surprinzător faptul că studiile recente au arătat că majoritatea oamenilor și-ar dori să devină mai conștiincioși, deși de regulă nu reușesc acest lucru singuri. Până acum au fost puține încercări sistematice de a schimba această trăsătură, iar majoritatea celor existente se reduc la o mână de studii realizate de Brent Roberts și colaboratorii săi. Motivul nu este surprinzător. Dacă trăsăturile ar fi considerate proprietăți cu fundament biologic, așa cum sunt definite de perspectivele tradiționale, ar însemna că ele nu pot fi modelate

de intervenții sau sub efectul altor variabile, cu excepția modificărilor biologice (de exemplu, îmbătrânirea). Însă dacă trăsăturile sunt considerate o stare de echilibru relativ, ce rezultă dintr-o rețea de comportamente, gânduri, sentimente și emoții care interacționează unele cu altele, ideea că ele pot fi schimbate devine admisibilă. În plus, rolul lor potențial cauzal poate fi testat - nu doar presupus, așa cum se întâmplă în granițele unei definiții biologice a trăsăturilor. Recent am propus un cadru general pentru testarea cauzalității în personalitate, ce combină analiza de rețea și cercetarea experimentală, și pe care l-am folosit pentru modificarea conștiințiozității. Acest cadru general presupune trei etape principale, iar fiecare dintre ele necesită o serie de sub-pași și mai multe studii.

În prima etapă, se strâng dovezi non-experimentale despre potențialele ținte ale manipulării. Acest lucru poate fi făcut în moduri diferite. Noi am folosit analiza de rețea, având în vedere că se potrivește foarte bine pentru acest obiectiv: această analiză permite identificarea unor noduri centrale a căror manipulare poate afecta întreaga rețea. În acest fel, prin mai multe studii în care am estimat rețelele ale conștiințiozității, am strâns dovezi convergente în sprijinul ideii că autocontrolul reprezintă o țintă bună. Este important să precizez că prin autocontrol ne referim la capacitatea de a defini obiective abstracte distale, dincolo de motive concrete și proximale, nu la definiția comună – inhibarea impulsurilor. Această definiție a autocontrolului este sinergică, se asociază cu un al doilea nod central pe care l-am identificat – orientarea spre viitor. A prefera obiectivele distale mai mult decât motivele proximale necesită ca o orientare spre viitor. Mai mult decât atât, autocontrolul și orientarea spre viitor sunt conectate inextricabil cu sistemul de obiective, și reprezintă ingrediente esențiale pentru comportamentul de urmărire a obiectivelor: un obiectiv corespunde prin definiție unui punct final ce se dorește a fi atins în viitor. De exemplu, doar dacă un stimul (de ex., a merge la o petrecere) intră în conflict cu un obiectiv (de ex., a studia pentru un examen) el devine o tentație care solicită autocontrolul, adică necesitatea de a valoriza mai mult obiectivele distale (a obține o notă bună) comparativ cu stimulul și motivul „tentant” (a avea parte de distracție). În plus, în această primă etapă am strâns (și continuăm să strângem) informații privind obiectivele specifice asociate cu conștiințiozitatea. Scopul principal este de a delimita și valida un set de obiective legate direct de această trăsătură, și aceasta deoarece credem că ele reprezintă motivul cheie pentru care comportamentul conștiințios este adoptat. Deja am dezvoltat prima rețea de obiective relevante pentru conștiințiozitate, rețea pe care acum o integrăm într-o rețea mai largă ce include atât obiective, cât și caracteristici specifice conștiințiozității, și încercăm să validăm rezultatele prin studii suplimentare.

A doua etapă presupune identificarea unei strategii pentru manipularea țintei, și testarea eficienței pe care această strategie o are. În mod evident, din moment ce stările interne nu pot fi manipulate direct, este nevoie ca intervenția să fie realizată prin intermediul condițiilor de mediu care pot influența un anumit nod, adică este nevoie ca situația să fie definită dintr-o perspectivă funcțională. Manipularea trebuie livrată într-un experiment de laborator, în condiții controlate, în așa fel încât să se poată stabili o legătură funcțională și cauzală între manipularea respectivă și țintă. De asemenea, din motive pe care le voi clarifica atunci când voi vorbi despre cea de-a treia etapă, manipularea nu ar trebui să fie prea lungă sau prea dificil de realizat. Manipularea va fi considerată de succes dacă va avea un efecte semnificativ asupra țintei. Cercetătorul ar putea să investigheze

suplimentar dacă manipularea produce un efect pe termen scurt asupra stărilor de personalitate, dar este important să se țină cont de faptul că nu este strict necesar ca manipularea să afecteze și stările de personalitate. Modificările pe termen scurt și cele pe termen lung pot fi determinate de forțe care se suprapun doar parțial și care exercită un efect pe diferite intervale de timp. Noi am demarat cea de-a doua etapă în studiul conștiinciozității. Am adunat rezultate promițătoare pe baza unui experiment inițial centrat pe creșterea autocontrolului, așa cum l-am definit mai devreme, folosind un protocol de intervenție ce conține trei manipulări potențial eficiente și care, din câte știm noi, nu au mai fost alăturate până acum. Cele trei manipulări sunt bazate pe Construcția Temporală (inducerea unor construcții de nivel înalt, prin generarea iterativă a unor finalități supraordonate unui scop dat), Contrastarea Mentală (reflectarea la rezultate viitoare pozitive, în strânsă legătură cu atingerea obiectivului și cu potențialele obstacole întâlnite pe parcurs) și Implementarea Intențiilor (definirea unor planuri dacă-atunci, ce cresc șansele ca individul să facă acțiunile relevante). Protocolul combină aceste intervenții sub forma unui flux continuu, urmat de măsurători concentrate pe markerii autocontrolului, și de măsurători de stare specifice conștiinciozității. Rezultatele unui prim experiment în care au fost folosite două condiții de control pentru excluderea explicațiilor alternative oferă un suport inițial pentru eficacitatea protocolului. Experimente suplimentare pentru confirmarea și extinderea rezultatelor inițiale sunt în proces de planificare.

În fine, a treia etapă constă în a implementa manipularea în mod repetat, pe o perioadă relativ lungă de timp. Credem că ar fi o dovadă de naivitate să ne imaginăm că e posibil să apară un efect de lungă durată asupra unei trăsături, în urma unei singure intervenții aplicate izolat. Cercetările recente sugerează o relație nonliniară între durata intervenției și cât de mult poate fi schimbată personalitatea: Intervențiile încep să aibă un efect notabil după patru săptămâni, iar eficiența lor atinge un platou după opt săptămâni. Indicii similare vin din cercetările privind formarea obișnuințelor. Acest lucru poate fi obținut prin intermediul intervențiilor ecologice de moment (*ecological momentary interventions*, EMI) în care manipulări simple sunt aplicate repetat participanților, prin intermediul telefonului mobil (i.e., smartphone). Cercetările recente au arătat că acest tip de intervenție își dovedește utilitatea facilitând renunțarea la fumat, pierderea în greutate și reducerea tulburărilor de anxietate. De aceea, sunt motive de a emite ipoteza că o manipulare repetată oferită prin intermediul EMI pentru o perioadă adecvată de timp poate influența o trăsătură. Nu am ajuns încă în punctul în care să pregătim și să testăm o intervenție digitală pentru conștiinciozitate. Însă ne-am preocupat ca protocolul testat experimental (etapa a doua) să fie de așa natură încât să poată fi simplificat și livrat prin intermediul smartphone-ului.

Concluzii

În încheiere, aș dori să fac câteva remarci de final. În acești ultimi ani am văzut o acumulare de dovezi empirice în sprijinul ideii că trăsăturile de personalitate se pot schimba prin intervenție sau ca răspuns la evenimentele de viață. Însă, majoritatea dovezilor sunt indirecte - efecte secundare ale unor intervenții care nu vizează în mod special Big Five - sau corelaționale, așa cum rezultă din evenimente situaționale (de ex., o calitate redusă a somnului, rezolvarea cu succes a temelor de casă date de către profesorii de la școală) urmate după o anumită perioadă (de ex., zece ani, un an) de modificări ale trăsăturilor de personalitate (de ex., o scădere a extraversiei, o creștere a conștiinciozității). Studiile în care modificarea personalității a fost abordată experimental au fost

centrate pe stări, ideea fiind că schimbarea unei trăsături este dată de un cumul de stări modificate. În contrast, în munca noastră de cercetare nu țintim stări, ci mai degrabă acel „mecanism” care din punct de vedere teoretic ar fi de așteptat să ducă la comportamente caracteristice pentru o anumită trăsătură (i.e., autocontrolul și obiectivele corespunzătoare pentru comportamente asociate cu conștiințiozitatea). Este o diferență importantă atât din punct de vedere teoretic cât și pragmatic. Din punct de vedere teoretic, în viziunea mea, o stare este mai degrabă un rezultat decât un „mecanism” din spatele unei trăsături. Prin urmare, schimbarea unei stări nu determină schimbarea unei trăsături dacă ea nu reprezintă un produs secundar al unei schimbări funcționale care afectează elementele fundamentale ale unei trăsături. Din punct de vedere pragmatic, succesul inițial se definește prin identificarea unei proceduri eficiente de schimbare a țintei, ceea ce poate sau nu să fie însoțită de o modificare a stării din același interval de timp.

Aș vrea de asemenea să evidențiez faptul că studiile noastre vizează o schimbare volitivă a personalității. Adică participanții sunt selectați pentru experimente și repartizați aleatoriu pe condiții doar dacă doresc să devină mai conștiințioși. Acest aspect satisface cerințele etice pentru că intervenția este menită să îi ajute pe oameni să reușească ceea ce își doresc. De asemenea, este util să menționez că, în principiu, cadrul abstract prezentat aici poate fi aplicat pentru orice trăsătură. Prin urmare, dacă va funcționa, poate deschide calea unor intervenții similare asupra altor aspecte ale personalității.

Facem progrese constante în acest domeniu de cercetare, deși înaintăm mai lent decât ne-am fi dorit. Un motiv este că fiecare etapă cuprinde mai multe sub-etape și mai multe studii, ce necesită atenție la numeroase detalii și decizii de mare finețe. Ne dorim să ajungem la ceva solid și de aceea, la fiecare pas, încercăm să construim fundații puternice. Un alt motiv este că nu avem finanțare pentru această direcție de cercetare și de aceea facem tot ce putem pentru a merge mai departe. S-ar putea spune că imboldul nostru principal este motivația intrinsecă de a îmbunătăți cunoașterea.

Acesta este un moment senzațional pentru psihologia personalității. Sunt puse în aplicare idei noi și sunt sondate teritorii neexplorate. În acest discurs am adus în atenție o parte din fundamentele istorice și din dezvoltările prezente și viitoare în care sunt implicat. Însă domeniul este mult mai vast și mai captivant decât am surprins aici. Mulți colegi din toată lumea fac progrese remarcabile pe direcții nu mai puțin interesante și importante. Cunoașterea științifică este un efort cumulativ. Putem doar să sperăm că avem o contribuție mică la obiectivul colectiv de a înțelege mai bine ce sunt oamenii și de ce fac ceea ce fac în circumstanțele în care se află.

MARCO PERUGINI

CURRICULUM VITAE

Department of Psychology
University of Milan-Bicocca
marco.perugini@unimib.it

Brief Overview of Research Outputs

I authored over 150 publications, including 22 among books and chapters of books. Most publications are in international journals and 108 are listed in Scopus. Manuscripts have been published in main international journals such as *Science*, *Perspectives on Psychological Science*, *Psychological Bulletin*, *Psychological Methods*, *Journal of Personality and Social Psychology*, *Journal of Experimental Psychology: General*, *Health Psychology*, *Annals of Behavioral Medicine*, *Personality and Social Psychology Bulletin*, *Experimental Psychology*, *Journal of Experimental Social Psychology*, *Journal of Research in Personality*, *European Journal of Personality*, *European Journal of Social Psychology*, *British Journal of Social Psychology*, *Social Cognition*, and *Cognition and Emotion*.

In Web of Science, 8 of my publications from 2010 are Highly Cited papers (*top 1% of the academic field of Psychiatry/Psychology based on a highly-cited threshold for the field and publication year*)

PUBLICATION LIST

Books and Chapters in books

1. **Perugini, M.**, Richetin, J., Costantini, G. (forthcoming). Personality and the unconscious. In Corr, P.J., & Matthews, G. (Eds.). *Handbook of Personality Psychology (2nd Edition)*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
2. Costantini, G., **Perugini, M.** (in press). Network Analysis for psychological situations. In D. Funder, J.F. Rauthmann, R. Sherman (Eds.) *The Oxford Handbook of Psychological Situations*. New York: Oxford University Press.
3. Costantini, G., **Perugini, M.** (2016). Network Analysis: A new way to think about personality. In U. Kumar (Ed.) *The Wiley Handbook of Personality Assessment* (pp.74-89) Chichester (UK): Wiley.
4. Asendorpf, J.B., Conner, M., De Fruyt, F., De Houwer, J., Denissen, J.J.A., Fiedler, K., Fiedler, S., Funder, D.C., Kliegl, R., Nosek, B.A., **Perugini, M.**, Roberts, B.W., Schmitt, M., van Aken, M.A.G., Weber, H., & Wicherts, J.M. (2015). Recommendations for increasing replicability in psychology. In A. E. Kazdin (Ed.), *Methodological Issues and Strategies in Clinical Research* (4th Edition). Washington DC: American Psychological Association.

5. **Perugini, M.**, Costantini, G., Richetin, J., & Zogmaister, C. (2015). Implicit Association Tests, Then and Now. In F.J. R. van de Vijver & T. Ortner (Eds.), *Behavior Based Assessment: Going beyond Self Report in the Personality, Affective, Motivation, and Social Domains* (pp. 15-28). Göttingen (Germany): Hogrefe Publishing.
6. Open Science Collaboration (2013). The Reproducibility Project: A model of large-scale collaboration for empirical research on reproducibility. In V. Stodden, F. Leisch, & R. Peng (Eds.), *Implementing Reproducible Computational Research (A Volume in The R Series)*. New York, NY: Taylor & Francis.
7. **Perugini, M.**, Richetin, J., & Zogmaister, C. (2010). Prediction of behavior. In B.Gawronski & B.K. Payne (Eds.), *Handbook of Implicit Social Cognition: Measurement, Theory, and Applications* (Chapter 14, pp. 255-277). New York: Guilford Press.
8. Van der Zee, K., & **Perugini, M.** (2006). Personality and solidary behavior. In Fetchenhauer, D., Flache, A., Buunk, A., and Lindenberg, S. (Eds.), *Solidarity and Prosocial Behavior: An integration of psychological and sociological perspectives*, Springer.
9. **Perugini, M.**, & Bagozzi, R.P. (2004). An alternative view of pre-volitional processes in decision making: Conceptual issues and empirical evidence. In Haddock, G. & Maio, G.R. (Eds.), *Contemporary perspectives on the psychology of attitudes* (pp. 169-201). Hove, UK: Psychology Press.
10. De Raad, B., & **Perugini, M.** (2002). Big Five factor assessment. Entry in R. Fernandez-Ballesteros (Ed.), *Encyclopedia of Psychological Assessment*. London, UK: Sage Publications.
11. **Perugini, M.**, & Di Blas, L. (2002). The Big Five Marker Scales (BFMS) and the Italian AB5C taxonomy: Analyses from an emic-etic perspective. In B.De Raad & M.Perugini (Eds.), *Big Five Assessment*. Göttingen: Hogrefe & Huber Publishers.
12. De Raad, B., & **Perugini, M.** (2002). *Big Five Assessment*. Göttingen: Hogrefe & Huber Publishers.
13. **Perugini, M.**, (1999). A proposal for integrating hierarchical and circumplex modelling in personality. In I. Deary, F. De Fruyt, I. Mervielde, & F. Ostendorf (Eds.), *Personality Psychology in Europe*, vol. 7, (pp. 85-99). The Netherlands: Tilburg University Press.
14. Bonnes, M., Bonaiuto, M., Aiello, A., **Perugini, M.**, & Ercolani, A.P. (1997). A transactional perspective on residential satisfaction. In C. Després, & D. Piché (Eds.), *Housing surveys: Advances in theory and methods*. Montreal: Université Laval.
15. Ercolani, A.P., & **Perugini, M.** (1997). La misura in Psicologia: Introduzione ai test psicologici (*Measurement in Psychology: Introduction to psychological tests*). Milan: LED Editrice.
16. Gallucci, M., Leone, L., & **Perugini, M.** (1996). Navigare in SPSS per Windows (*Navigating in SPSS for Windows*). Kappa Editore, Rome.
17. Caprara, G.V., & **Perugini, M.** (1994). Dimensioni della colpa e relazioni con l'aggressività (*Guilt dimensions and relationships with aggression*). In C. Castelfranchi, R. D'Amico, I. Poggi (Eds.), *Sensi di Colpa*. Firenze: Giunti.
18. Caprara, G.V., **Perugini, M.**, & Barbaranelli, C. (1994). Studies of individual differences in aggression. In M. Potegal and J. Knutson (Eds.), *The dynamic of aggression: Biological and*

social processes. NY: Lawrence Erlbaum Associates.

19. **Perugini**, M., Caprara, G.V., Pastorelli, C., & Barbaranelli, C. (1994). Common dimensions of guilt and aggression. In B. de Raad, W.K.B. Hofstee, and G.L. van Heck (Eds.), *Personality Psychology in Europe (5th volume)*. The Netherlands: Tilburg University Press.
20. Caprara G. V., Barbaranelli C., Pastorelli C., & **Perugini** M. (1991). Indicatori della condotta aggressiva: Irritabilità e Ruminazione/Dissipazione (*Indicators of aggressive conduct: Irritability and Rumination/Dissipation*). Florence: O.S.
21. Caprara G. V., **Perugini** M., Barbaranelli C., & Pastorelli C. (1991). Scala di Fragilità Emotiva (*Scale of Emotive Frailty*). Firenze: O.S.
22. Caprara G. V., Barbaranelli C., **Perugini** M., & Comrey A. (1991). Manuale per le scale di personalità di Comrey (CPS) (*Manual for Comrey Personality Scales (CPS)*). Florence: O.S.

Articles in Journals

23. Demartini, E., De Marchi, E., Cavaliere, A., Mattavelli, S., Gaviglio, A., Banterle, A., Richetin, J., **Perugini**, M. (in press). Changing attitudes towards healthy food via self-association or nutritional information: What works best? *Appetite*. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2018.08.001>
24. Mattavelli, S., Richetin, J., **Perugini**, M. (in press). Not all positive categories are alike: Exploring the superiority of the self as a positive source for associative attitude change via intersecting regularities. *European Journal of Social Psychology*.
25. Costantini, G., Richetin, J., Preti, E., Casini, E., Epskamp, S., **Perugini**, M. (2019). Stability and variability of personality networks. A tutorial on recent developments in network psychometrics. *Personality and Individual Differences*, 136, 68-78. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.06.011>
26. Demartini, E., Ricci, E. C., Mattavelli, S., Stranieri, S., Gaviglio, A., Banterle, A., Richetin, J., **Perugini**, M. (2018). Exploring Consumer Biased Evaluations: Halos Effects of Local Food and of Related Attributes. *International Journal on Food System Dynamics*, 9(4), 375-389.
27. **Perugini**, M., Gallucci, M., Costantini, G. (2018). A practical primer to power analysis for simple experimental designs. *International Review of Social Psychology*, 31(1). <http://doi.org/10.5334/irsp.181>
28. Costantini, G., **Perugini**, M (2018). A framework for testing causality in personality research. *European Journal of Personality*, 32, 254-268. <https://doi.org/10.1002/per.2150>
29. Benjamin, D., Berger, J., Johannesson, M., Nosek, B., Wagenmakers, E., ..., **Perugini**, M.,..., & Johnson, V.E. (2018). Redefine Statistical Significance. *Nature Human Behaviour*. 2, 6-10.
30. Baumert, A., Schmitt, M., **Perugini**, M., Johnson, W., Blum, G., Borkenau, P., Costantini, G., Denissen, J., Fleeson, W., Grafton, B., Jayawickreme, E., Kurzius, E., MacLeod, C., Miller, L.C., Read, S.J., Robinson, M.D., Roberts, B., Wood, D., Wrzus, C. (2017). Working towards Integration of Personality Structure, Personality Process, and Personality Development. *European Journal of Personality*, 31, 577-595.
31. Baumert, A., Schmitt, M., **Perugini**, M., Johnson, W., Blum, G., Borkenau, P., Costantini, G., Denissen, J., Fleeson, W., Grafton, B., Jayawickreme, E., Kurzius, E., MacLeod, C., Miller, L.C., Read, S.J., Robinson, M.D., Roberts, B., Wood, D., Wrzus, C. (2017). Integrating Personality

- Structure, Personality Process, and Personality Development. *European Journal of Personality*, 31, 503-528.
32. Schönbrodt, F., Wagenmakers, E.J., Zehetleitner, M., **Perugini**, M. (2017). Sequential Hypothesis Testing with Bayes Factors: Efficiently Testing Mean Differences. *Psychological Methods*, 22, 322-339. <http://dx.doi.org/10.1037/met0000061>.
 33. Baranski, E.N., Gardiner, G., Guillaume, E., Aveyard, M., Bastian, B., Bronin, I., Ivanova, C., Cheng, J.T., de Kock, F.S., Denissen, J.J.A, Gallardo-Pujol, D., Halama, P., Han, G.Q., Bae, J., Moon, J., Hong, R.Y., Hřebíčková, M., Graf, S., Izdebski, P., Lundmann, L., Penke, L., **Perugini**, M., Costantini, G., Rauthmann, J., Ziegler, M., Realo, A., Elme, L., Sato, T., Kawamoto, S., Szarota, P. Tracy, J.L., van Aken, M.A.G., Yang, Y., Funder, D.C. (2017). Comparisons of Daily Behavior across 21 Countries. *Social Psychological and Personality Science*, 8, 252-266. 1948550616676879.
 34. Mattavelli, S., Avishai, A., **Perugini**, M., Richetin, J., & Sheeran, P. (2017). How Can Implicit and Explicit Attitudes Both Be Changed? Testing Two Interventions to Promote Consumption of Green Vegetables. *Annals of Behavioral Medicine*. doi:10.1007/s12160-016-9874-9.
 35. Mattavelli, S., Richetin, J., Gallucci, M., & **Perugini**, M. (2017). The Self-Referencing task: Theoretical overview and empirical evidence. *Journal of Experimental Social Psychology*, 71, 68-82.
 36. De Cuyper, K., De Houwer, J., Vansteelandt, K., **Perugini**, M., Pieters, G., Claes, L., and Hermans, D. (2017) Using Indirect Measurement Tasks to Assess the Self-concept of Personality: A Systematic Review and Meta-analyses. *European Journal of Personality*, 31, 8–41.
 37. Costantini, G., **Perugini**, M., Dentale, F., Barbaranelli, C., Alessandri, G., Vecchione, M., & Caprara, G. V. (2016). Assessing Positive Orientation with the Implicit Association Test. *European Journal of Psychological Assessment*. doi:<http://dx.doi.org/10.1027/1015-5759/a000362>.
 38. Costantini, G., & **Perugini**, M. (2016). The network of Conscientiousness. *Journal of Research in Personality*, 65, 68-88.
 39. Richetin, J., Mattavelli, S., & **Perugini**, M. (2016). Increasing implicit and explicit attitudes toward an organic food brand by referencing to oneself. *Journal of Economic Psychology*, 55, 96-108.
 40. Lusk, J.L., **Perugini**, M. (2016). Editorial for special issue on “Food consumption behavior: Economic and psychological perspectives”. *Journal of Economic Psychology*, 55, 1-3.
 41. Guillaume, E., Baranski, E., Todd, E., Bastian, B., Bronin, I., Ivanova, C., Cheng, J. T., de Kock, F. S., Denissen, J. J. A., Gallardo-Pujol, D., Halama, P., Han, G. Q., Bae, J., Moon, J., Hong, R. Y., Hřebíčková, M., Graf, S., Izdebski, P., Lundmann, L., Penke, L., **Perugini**, M., Costantini, G., Rauthmann, J., Ziegler, M., Realo, A., Elme, L., Sato, T., Kawamoto, S., Szarota, P., Tracy, J. L., van Aken, M. A. G., Yang, Y. and Funder, D. C. (2016). The World at 7:00: Comparing the Experience of Situations Across 20 Countries. *Journal of Personality*, 84, 493-509.
 42. **Perugini**, M. (2016). Lo stile di vita come ipotesi, ma non (ancora) come un costrutto (Life style as a hypothesis but not (yet) as a construct). *Giornale Italiano di Psicologia*, 42, 481-484.
 43. Hughes, S., de Houwer, J., **Perugini**, M. (2016). Expanding the boundaries of evaluative learning

- research: How intersecting regularities shape our likes and dislikes. *Journal of Experimental Psychology: General*, *145*, 731-754.
44. Zogmaister, C, **Perugini**, M., Richetin, J (2016). Motivation modulates the effect of approach on implicit preferences. *Cognition & Emotion*, *30*, 890-911.
 45. Hughes, S., De Houwer, J., & **Perugini**, M. (2016). The functional-cognitive framework for psychological research: Controversies and resolutions. *International Journal of Psychology*, *51*, 4-14.
 46. **Perugini**, M., Costantini, G., Hughes, S., De Houwer, J. (2016). A functional perspective on personality. *International Journal of Psychology*, *51*, 33-39.
 47. Salvi, C., Costantini, G., Bricolo, E., **Perugini**, M., Beeman, M. (2016). Validation of Italian Rebus Puzzles and Compound Remote Associate Problems: an Italian Version. *Behavior Research Methods*, *48*, 664-685.
 48. Richetin, J., **Perugini**, M., Mondini, D. Hurling, R. (2016). Conserving water while washing hands: The immediate and durable impacts of descriptive norms. *Environment and Behavior*, *48*, 343-364.
 49. Costantini, G., Richetin, J., Borsboom, D., Fried, E.I., Rhemtulla, M., **Perugini**, M. (2015). Development of an indirect assessment of conscientiousness: combining a facets approach and network analysis. *European Journal of Personality*, *29*, 548-557.
 50. Open Science Collaboration (2015). Estimating the reproducibility of psychological science. *Science*, *349*(6251). DOI: 10.1126/science.aac4716
 51. Richetin, J., Costantini, G., **Perugini**, M., Schönbrodt, F. (2015) Should We Stop Looking for a Better Scoring Algorithm for Handling Implicit Association Test Data? Test of the Role of Errors, Extreme Latencies Treatment, Scoring Formula, and Practice Trials on Reliability and Validity. *PLoS ONE* *10*(6): e0129601.
 52. Costantini, G., **Perugini**, M. (2015). Why and how a functional perspective on situations can be integrated with a personality perspective. *European Journal of Personality*, *29*, 406-407.
 53. Costantini, G., Epskamp, S., Borsboom, D., **Perugini**, M., Möttus, R., Waldorp, L.J., Cramer, A.O.J (2015). State of the aRt personality research: A tutorial on network analysis of personality data in R. *Journal of Research in Personality*, *54*, 13-29.
 54. **Perugini**, M. (2014). Ciò che non uccide, rende più forti: La reazione della psicologia alla crisi di credibilità (What doesn't kill makes one stronger: Psychology reaction to the credibility crisis). *Giornale Italiano di Psicologia*, *41*, 127-138.
 55. **Perugini**, M. (2014). La crisi internazionale di credibilità della psicologia come un'opportunità di crescita: Problemi e possibili soluzioni (The international credibility crisis of psychology as an opportunity for growth: Problems and possible solutions). *Giornale Italiano di Psicologia*, *41*, 23-46.
 56. **Perugini**, M., Gallucci, M., Costantini, G (2014). Safeguard power analysis as a protection against imprecise power estimates. *Perspectives on Psychological Science*, *9*, 319-332.
 57. Costantini, G., & **Perugini**, M. (2014). Generalization of Clustering Coefficients to Signed Correlation Networks. *PLoS One*, *9*(2), e88669.
 58. Brandt, M. J., Ijzerman, H., Dijksterhuis, A., Farach, F. J., Geller, J., Giner-Sorolla, R., Grange,

- J. A., **Perugini**, M., Spies, J., van 't Veer, A. (2014). The Replication Recipe: What Makes for a Convincing Replication? *Journal of Experimental Social Psychology*, *50*, 217-224.
59. **Perugini**, M., Richetin, J. & Zogmaister, C. (2014). Indirect measures as a signal for evaluative change. *Cognition and Emotion*, *28*, 208-229.
60. Schönbrodt, F. D., & **Perugini**, M. (2013). At what sample size do correlations stabilize? *Journal of Research in Personality*, *47*, 609-612.
61. Asendorpf, J.B., Conner, M., De Fruyt, F., De Houwer, J., Denissen, J.J.A., Fiedler, K., Fiedler, S., Funder, D.C., Kliegl, R., Nosek, B.A., **Perugini**, M., Roberts, B.W., Schmitt, M., van Aken, M.A.G., Weber, H., & Wicherts, J.M. (2013). Replication is more than hitting the lottery twice. *European Journal of Personality*, *27*, 138-144.
62. Asendorpf, J.B., Conner, M., De Fruyt, F., De Houwer, J., Denissen, J.J.A., Fiedler, K., Fiedler, S., Funder, D.C., Kliegl, R., Nosek, B.A., **Perugini**, M., Roberts, B.W., Schmitt, M., van Aken, M.A.G., Weber, H., & Wicherts, J.M. (2013). Recommendations for increasing replicability in psychology. *European Journal of Personality*, *27*, 108-119.
63. **Perugini**, M., Zogmaister, C., Richetin, J., Prestwich, A., & Hurling, B. (2013). Changing implicit attitudes by contrasting the self with others. *Social Cognition*, *31*, 443-464.
64. Gnisci, A., Zollo, P., **Perugini**, M & Di Conza, A. (2013). A comparative study of toughness and neutrality in Italian and English political interviews. *Journal of Pragmatics*, *50*, 152-167.
65. Open Science Collaboration (2012). An open, large-scale, collaborative effort to estimate the reproducibility of psychological science. *Perspectives on Psychological Science*, *7*, 657-660.
66. Prunas, A., Sarno, I., Preti, E., Madeddu, F., & **Perugini**, M. (2012). Psychometric properties of the Italian version of the SCL-90-R: A study on a large community sample. *European Psychiatry*, *27*, 591-597.
67. **Perugini**, M., Richetin, J. & Zogmaister, C. (2012). The formation of implicit and explicit attitudes for neutral and valenced stimuli using the self. *Learning and Motivation*, *43*, 135-143.
68. Costantini, G., & **Perugini**, M. (2012). The Definition of Components and the Use of Formal Indexes are Key Steps for a Successful Application of Network Analysis in Personality Psychology. *European Journal of Personality*, *26*, 434-435.
69. Richetin, J., Xaiz, A., Maravita, A., & **Perugini**, M. (2012). Self-body recognition depends on implicit self-esteem. *Body Image*, *9*, 253-260.
70. Richetin, J., Durante, F., Mari, S., **Perugini**, M., & Volpato, C. (2012). Primacy of warmth versus competence: A motivated bias? *The Journal of Social Psychology*, *152*, 417-435.
71. Richetin, J., **Perugini**, M., Conner, M., Adjali, I., Hurling, R., Sengupta, A., & Greetham, D. (2012). To reduce or not to reduce resource consumption? That is two questions. *Journal of Environmental Psychology*, *32*, 112-122.
72. Di Conza, A., Gnisci, A., Senese, V.P., **Perugini**, M., Schiavone, S. & Pagano, P. (2011). La partecipazione politica modera l'effetto degli atteggiamenti impliciti sul voto? Uno studio sulle elezioni politiche del 2006 e 2008 (Does political participation moderate the influence of implicit attitudes on voting? A study on the political election of 2006 and 2008). *Giornale Italiano di Psicologia*, *38*, 627-648.
73. **Perugini**, M., Conner, M., & O'Gorman, R. (2011). Automatic activation of individual

- differences: A test of the gatekeeper model in the domain of spontaneous helping. *European Journal of Personality*, 25, 465–476.
74. **Perugini**, M., & Richetin, J. (2011). Time matters. *Health Psychology Review*, 5, 154-157.
 75. Gnisci, A., **Perugini**, M., Pedone, R., & Di Conza, A. (2011). Construct validation of the Use, Abuse and Dependence on the Internet inventory. *Computers in Human Behavior*, 27, 204-247.
 76. Gozzi, M., Geraci, C., Cecchetto, C., **Perugini**, M., Papagno, C. (2011). Looking for an explanation for the low sign span. Is order involved? *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 16, 101-107.
 77. Richetin, J., Conner, M., **Perugini**, M. (2011). Not doing is not the opposite of Doing. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 37, 40-54.
 78. Hofmann, W., De Houwer, J., **Perugini**, M. Baeyens, F., & Crombez, G. (2010). Evaluative Conditioning in Humans: A Meta-Analysis. *Psychological Bulletin*, 136, 390-421.
 79. **Perugini**, M., Tan, J.H.W., & Zizzo, D.J. (2010). Which is the more predictable gender? Public good contribution and personality. *Economic Issues*, 15, 83-102.
 80. Di Conza, A., Gnisci, A., **Perugini**, M., & Senese, P. (2010). L'influenza dell'atteggiamento implicito ed esplicito verso leader e partito sul voto delle elezioni politiche del 2004 in Italia e delle elezioni politiche del 2005 in Inghilterra (The influence of implicit and explicit attitudes towards leaders and parties on voting in the Italian political elections of 2004 and the British political elections of 2005). *Psicologia Sociale*, 2, 301-329.
 81. De Raad, B., Barelds, D.P.H, Levert, E., Ostendorf, F., Mlačić, B., Di Blas, L., Hřebíčková, M., Szirmák, Z., Szarota, P., **Perugini**, M., Church, A.T., & Katigbak, M.S. (2010). Only three factors of personality description are fully replicable across languages: A comparison of fourteen trait taxonomies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98, 160-173.
 82. Richetin, J., Sengupta, A., **Perugini**, M., Adjali, I., Hurling, R., Spence, M., & Greetham, D. (2010). A micro level simulation for the prediction of intention and behavior. *Cognitive Systems Research*, 11, 181-193.
 83. Prestwich, A., **Perugini**, M., & Hurling, B. (2010). Can implementation intentions and text messages promote brisk walking? A randomized trial. *Health Psychology*, 29, 40-49.
 84. Prestwich, A., **Perugini**, M., Hurling, B., & Richetin, J. (2010). Using the self to change implicit attitudes. *European Journal of Social Psychology*, 40, 61-71.
 85. Gnisci, A., Di Conza, A., Senese, P., & **Perugini**, M (2009). Negativismo politico, voto e atteggiamento. uno studio su un campione di studenti universitari alla vigilia delle elezioni europee del 12-13 giugno 2004 (Political negativism, voting and attitudes: a study on a university sample for the European elections of 12-13 June 2004). *Rassegna di Psicologia*, 25, 57-82.
 86. **Perugini**, M., & Leone, L. (2009). Implicit self-concept and moral action. *Journal of Research in Personality*, 43, 747-754.
 87. **Perugini**, M. (2009). What is a behaviour? *European Journal of Personality*, 23, 424-426.
 88. Prestwich, A., **Perugini**, M., & Hurling, B. (2009). Can the effects of implementation intentions on exercise be enhanced using text messages? *Psychology and Health*, 24, 677-687.
 89. Richetin, J., **Perugini**, M., Adjali, I., & Hurling, R. (2008). Comparing leading theoretical models of behavioral predictions and post-behaviors evaluations. *Psychology & Marketing*, 25, 1131-

1150.

90. Richetin, J., & **Perugini**, M. (2008). When temporal contiguity matters: A moderator of the predictive validity of implicit measures. *European Journal of Psychological Assessment*, *24*, 246-253.
91. Prestwich, A., **Perugini**, M., & Hurling, B. (2008). Goal desires moderate intention-behavior relations. *British Journal of Social Psychology*, *47*, 49-71.
92. Conner, M., **Perugini**, M., O’Gorman, R., Ayres, K., & Prestwich, A. (2007). Relations between implicit and explicit measures of attitudes and measures of behavior: Evidence of moderation by individual difference variables. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *33*, 1727-1740.
93. **Perugini**, M., & Richetin, J. (2007). In the land of the blind, the one-eyed man is king. *European Journal of Personality*, *21*, 977-981.
94. Gallucci, M., & **Perugini**, M. (2007). The Marker Index: A new method of selection of marker variables in factor analysis. *TPM*, *14*, 3-25.
95. Richetin, J., **Perugini**, M., Adjali, I., & Hurling, B. (2007). The moderator role of intuitive versus deliberative decision making for the predictive validity of implicit and explicit measures. *European Journal of Personality*, *21*, 529-546.
96. Richetin, J., **Perugini**, M., Prestwich, A., & O’Gorman, R. (2007). The IAT as a predictor of food choice: The case of fruits versus snacks. *International Journal of Psychology*, *42*, 166-173.
97. **Perugini**, M., & Prestwich, A. (2007). The gatekeeper: Individual differences are key in the chain from perception to behavior. *European Journal of Personality*, *21*, 303-317.
98. **Perugini**, M., & Banse, R. (2007). Personality, implicit self-concept, and automaticity. *European Journal of Personality*, *21*, 257-261.
99. **Perugini**, M., O’Gorman, R., & Prestwich, A. (2007). An ontological test of the IAT: Self-activation can increase predictive validity. *Experimental Psychology*, *54*, 134-147.
100. Ashton, M.C., Lee, K., De Vries, R.E., **Perugini**, M., Gnisci, A., & Sergi, I. (2006). The HEXACO model of personality structure and indigenous lexical personality dimensions in Italian, Dutch, and English. *Journal of Research in Personality*, *40*, 851-875.
101. Leone, L., **Perugini**, M., & Bagozzi, R.P. (2005). Emotions and decision making: Regulatory focus moderates motivational influences of anticipated emotions on attitudes toward acting. *Cognition and Emotion*, *19*, 1175-1198.
102. **Perugini**, M. (2005). Commentary on “Using implicit tasks in attitude research: a review and a guide” by Alexa Spence. *Social Psychological Review*, *7*, 21-24
103. **Perugini**, M. (2005). Predictive models of implicit and explicit attitudes. *British Journal of Social Psychology*, *44*, 29-45.
104. Leone, L., Van der Zee, K.I., Van Oudenhoven, J.P., **Perugini**, M., & Ercolani, A.P. (2005). The cross-cultural generalizability and validity of the Multicultural Personality Questionnaire. *Personality and Individual Differences*, *38*, 1449-1462.
105. Leone, L., **Perugini**, M., Ercolani, A.P. (2004). Studying, practicing, and mastering: A test of the Model of Goal-directed Behaviour (MGB) in the software learning domain. *Journal of Applied Social Psychology*, *34*, 1945-1973.
106. Orbell, S., **Perugini**, M., & Rakow, T. (2004). Individual differences in sensitivity to health

- communications: Considerations of future consequences. *Health Psychology*, *23*, 388-396.
107. Ashton, M.C., Lee, K., **Perugini**, M., Szarota, P., De Vries, R.E., Di Blas, L., Boies, K., & De Raad, B. (2004). A Six-Factor structure of personality-descriptive adjectives: Solutions from psycholexical studies in seven languages. *Journal of Personality and Social Psychology*, *86*, 356-366.
 108. **Perugini**, M., & Bagozzi, R.P. (2004). The distinction between desires and intentions. *European Journal of Social Psychology*, *34*, 69-84.
 109. **Perugini**, M. (2003). The personality continuum and consumer behavior [book review]. *The Journal of Socio-Economics*, *32*, 589-591.
 110. Hendriks, J., **Perugini**, M., Angleitner, A., Ostendorf, F., Johnson, J., De Fruyt, F., Hřebíčková, M., Kreitler, S., Murakami, T., Bratko, D., Conner, M., Nagy, J., Rodríguez-Fornells, A., & Ruisel, I. (2003). The Five-Factor Personality Inventory: Cross-cultural generalizability across 13 countries. *European Journal of Personality*, *17*, 347-373.
 111. **Perugini**, M., Gallucci, M., Presaghi, F., & Ercolani, A.P. (2003). The personal norm of reciprocity. *European Journal of Personality*, *17*, 251-283.
 112. **Perugini**, M. (2003). Second-order indeterminacy. *Behavioral and Brain Sciences*, *26*, 171-172.
 113. Gallucci, M., & **Perugini**, M. (2003). Information seeking and reciprocity: A transformational analysis. *European Journal of Social Psychology*, *33*, 473-495.
 114. Di Blas, L., & **Perugini**, M. (2002). L'approccio psicolessicale nella lingua italiana: Due studi tassonomici a confronto (The psycholexical approach in Italian language: Comparison among two taxonomic studies). *Giornale Italiano di Psicologia*, *29*, 67-93.
 115. **Perugini**, M. (2002). What is an altruistic action? *Behavioral and Brain Sciences*, *25*, 270-271.
 116. **Perugini**, M., Bonnes, M., Aiello, A., & Ercolani, A.P. (2002) Il modello circonflesso delle qualità affettive dei luoghi: Sviluppo di uno strumento valutativo Italiano (The circumplex model of affective quality of places: Development of an Italian measurement tool). *TPM (Testing, Psicometria, Metodologia)*, *9*, 131-152.
 117. **Perugini**, M., & De Raad, B. (2001). Editorial: Personality and Economic Behaviour. *European Journal of Personality*, *15*, S1-S4.
 118. **Perugini**, M., & Gallucci, M. (2001). Individual differences and social norms: The distinction between reciprocators and prosocials. *European Journal of Personality*, *15*, S19-S35.
 119. Leone, L., **Perugini**, M., Bagozzi, R., Pierro, A., & Mannetti, L. (2001) Construct validity and generalizability of the Carver-White Behavioural Inhibition System/Behavioural Activation System scales. *European Journal of Personality*, *15*, 373-390.
 120. **Perugini**, M., & Bagozzi, R. (2001). The role of desires and anticipated emotions in goal-directed behaviours: Broadening and deepening the Theory of Planned Behaviour. *British Journal of Social Psychology*, *40*, 79-98.
 121. Leone, L., & **Perugini**, M. (2000). Tentare di studiare (Trying to study). *Giornale Italiano di Psicologia*, *27*, 757-788.

122. **Perugini, M., & Conner, M.T.** (2000). Predicting and understanding behavioral volitions: The interplay between goals and behaviors. *European Journal of Social Psychology, 30*, 705-731.
123. Gallucci, M., & **Perugini, M.** (2000). An experimental test of a game-theoretical model of reciprocity. *Journal of Behavioral Decision Making, 13*, 367-389.
124. **Perugini, M., Gallucci, M., & Livi, S.** (2000). Looking for a simple Big Five factorial structure in the domain of adjectives. *European Journal of Psychological Assessment, 16*, 87-97.
125. Bonaiuto, M., Aiello, A., **Perugini, M., Bonnes, M. & Ercolani, A.P.** (1999). Multidimensional perception of residential environment quality and neighbourhood attachment in the urban environment. *Journal of Environmental Psychology, 19*, 331-352.
126. Leone, L., **Perugini, M., & Ercolani, A.P.** (1999). A comparison of three models of attitude-behavior relationships in studying behavior domain. *European Journal of Social Psychology, 29*, 161-189.
127. Ercolani, A.P., Francescato, D., **Perugini, M., & Bove, F.** (1999). Gli effetti a lungo termine della separazione familiare: Adolescenti e giovani adulti di famiglie separate e unite a confronto (Long term effects of parents' separation: A comparison between adolescents and young adults of intact and separated families). *Eta' Evolutiva, 62*, 12-23.
128. **Perugini, M., & Ercolani, A.P.** (1998). Validity of the Five Factor Personality Inventory (FFPI): An investigation in Italy. *European Journal of Psychological Assessment, 14*, 234-248.
129. Papa, F., **Perugini, M., & Spedaletti, S.** (1998). Psychological factors in virtual classroom situations: a pilot study for a model of learning through technological devices. *Behavior and Information Technology, 17*, 187-194.
130. De Raad, B., Di Blas, L., & **Perugini, M.** (1998). Two independently constructed Italian trait taxonomies: Comparisons within Italian and between Italian and Germanic languages. *European Journal of Personality, 12*, 19-41.
131. De Raad, B., **Perugini, M., Hrebickova, M., & Szarota, P.** (1998). The lingua franca of personality: taxonomies and structure. *Journal of Cross Cultural Psychology, 29*, 212-232.
132. Camaioni, L., Baumgartner, E., & **Perugini, M.** (1998). Validazione di uno strumento per rilevare le relazioni amicali tra bambini nella prima infanzia (Validation of a grid to detect friendship relations between 2-3 years old children). *Giornale Italiano di Psicologia, 25*, 101-121.
133. **Perugini, M., & Ferlazzo, F.** (1998). Il processo di valutazione di un articolo (How to evaluate a manuscript submitted for publication). *Giornale Italiano di Psicologia, 25*, 199-204.
134. **Perugini, M., & Gallucci, M.** (1997). A hierarchical faceted model of Big Five. *European Journal of Personality, 11*, 279-301.
135. De Raad, B., **Perugini, M., & Szirmak, Z.** (1997). In pursuit of a cross-lingual reference structure of personality traits: Comparisons between five languages. *European Journal of Personality, 11*, 167-185.

136. Gallucci, M., & **Perugini**, M. (1997). *A game-theoretic model of reciprocity in the Ultimatum game*. Proceedings of XXII IAREP Conference, vol. I, 433-453.
137. **Perugini**, M., & Leone, L. (1996). Construction and validation of a Short Adjectives Checklist to measure Big Five (SACBIF). *European Journal of Psychological Assessment*, *12*, 1-10.
138. **Perugini**, M., & Leone, L. (1996). Esame della validità del modello aspettativa-valore tramite regressioni gerarchiche ed equazioni strutturali (An examination of the validity of the expectancy-value model by means of hierarchical regression and structural equations). *TPM (Testing, Psicometria, Metodologia)*, *3*, 77-96.
139. **Perugini**, M., Ercolani, A.P., Schwarzenberg, T.L., Acconcia, P., & Allemand, F. (1996). La personalità degli adolescenti: Applicabilità del modello Big Five all'età adolescenziale (Adolescents' personality: applicability of the Big Five model to the adolescent age). *Rassegna di Psicologia*, *13*, 117-132.
140. **Perugini**, M., & Leone, L. (1995). Costruzione e validazione di una Lista di Aggettivi per la misura dei Big Five (LABIF) (Construction and validation of an adjective checklist to measure the Big Five). *Rassegna di Psicologia*, *12*, 103-125.
141. Pierro, A., Mannetti, L., & **Perugini**, M. (1995). Comunicazione persuasiva e prevenzione dell'uso di droga: Effetti dell'appello alla paura e delle caratteristiche dei riceventi (Persuasive communication and prevention of drug use: effects of fear induction and receivers' characteristics). *Micro & Macro Marketing*, *4*, 163-182.
142. **Perugini**, M., Lauriola, M., & Ercolani, A.P. (1995). Modello circomplesso ed analisi fattoriale: un approccio alternativo per lo studio e la rappresentazione di fenomeni psicologici (Circumplex model and factor analysis: An alternative approach to the study and the representation of psychological phenomena). *TPM (Testing, Psicometria, Metodologia)*, *2*, 69-88.
143. **Perugini**, M., Pierro, A., Lauriola, M., Leone, L., Lombardo, I., & Fabbri, S. (1995). Big Five e job involvement: un modello di equazioni strutturali a variabili latenti (Big Five and job involvement: A structural equation model with latent variables). *Rassegna di Psicologia*, *12*, 63-84.
144. Van Heck, G.L., **Perugini**, M., Caprara, G.V., & Fröger, L. (1994). The Big Five as tendencies in situations. *Personality and Individual Differences*, *16*, 715-731.
145. Caprara, G. V., Barbaranelli, C., Borgogni, L., & **Perugini**, M. (1994). Cinque dimensioni e dieci sottodimensioni per la descrizione della personalità (Five dimensions and ten subdimensions for personality description). *Giornale Italiano di Psicologia*, *21*, 77-97.
146. Caprara, G. V., Barbaranelli, C., Pastorelli, C., & **Perugini**, M. (1994). Individual differences in human aggression. *Aggressive Behavior*, *20*, 291-303.
147. **Perugini**, M. (1994). Lo spazio semantico dell'aggressione: Sviluppo di un modello circomplesso delle caratteristiche di personalità legate alla fenomenologia aggressiva (The semantic space of aggression: Development of a circumplex model of personality characteristics linked to aggressive phenomenology). *Giornale Italiano di Psicologia*, *21*, 369-398.

148. Caprara, G.V., & **Perugini**, M. (1994). Personality described by adjectives: Generalizability of the Big Five to the Italian lexical context. *European Journal of Personality*, 8, 357-369.
149. Caprara G. V., **Perugini** M., Barbaranelli C., & Pastorelli, C. (1993). Fenomenologia aggressiva e disposizioni di personalita' (Aggressive phenomenology and personality dispositions). *Giornale Italiano di Psicologia*, 20, 299-318.
150. Caprara, G. V., Barbaranelli, C., Borgogni, L., & **Perugini**, M. (1993). The "Big Five Questionnaire": A new questionnaire to assess the Five Factor Model. *Personality and Individual Differences*, 15, 281-288.
151. Barbaranelli, C., & **Perugini**, M. (1993). Dimensioni di giudizio verso la violenza (Dimensions of judgments towards violence). *Rassegna di Psicologia*, 10, 13-31.
152. Caprara G. V., Manzi J., & **Perugini**, M. (1992). Investigating guilt in relation to emotionality and aggression. *Personality and Individual Differences*, 14, 519-532.
153. Caprara G. V., & **Perugini**, M. (1992). The semantic space of aggression: Evidence in support of a componential analysis and practical implications. *Ricerche di Psicologia*, 2, 19-43.
154. Caprara G. V., & **Perugini**, M. (1991) L'approccio psicolessicale e l'emergenza dei Big Five nello studio della personalita' (The psycholexical approach and the discovery of the "Big Five" in the study of personality). *Giornale Italiano di Psicologia*, 18, 721-747.
155. Caprara G. V., & **Perugini**, M. (1991) Il ruolo dei "Big Five" nella descrizione della personalita': estendibilita' al contesto italiano. (The role of Big Five in the description of personality: generalizability to the Italian context). *Comunicazioni Scientifiche di Psicologia Generale*, 6, 83-108.
156. Caprara G. V., **Perugini** M., Barbaranelli C., & Pastorelli, C. (1990). Esplorazione delle dimensioni comuni della colpa e dell'aggressivita': Contributo empirico (Exploration of common dimensions of guilt and aggression: An empirical contribution). *Giornale Italiano di Psicologia*, 17, 665-681.

EDUCATION AND VISITING

26 Sept- 2 Dec 2018	Senior Visiting Research Fellow (BOF) to the University of Ghent (Belgium), Host: Prof. Jan De Houwer
1 Feb- 30 April 2013	Senior Visiting Research Fellow (BOF) to the University of Ghent (Belgium), Host: Prof. Jan De Houwer
28 - 30 Sept 1995	Workshop on <i>Experimental Design</i> , organizzato dalla European Society for Cognitive Psychology, Rome.
26 Aug - 2 Sept 1995	European Summer School on <i>Everyday Thinking, Social Representations and Communication</i> in Lahti, Finland.

- 19 Jul - 6 Aug 1993** IAREP (International Association for Research in Economic Psychology) Summer School in Economic Psychology at the University of Linz, Austria.
- 1993** PhD in Experimental Psychology, Faculty of Psychology, University of Roma "La Sapienza"
Thesis: *A circumplex hierarchical approach to taxonomies of personality characteristics.*
- Sept 1991 - Oct 1991** Visiting Scholar per il periodo autunnale al Department of Psychology, Stanford University (ospite: Prof. Phil Zimbardo).
- 1989** BSc Psychology, Faculty of Psychology, University of Roma "La Sapienza", (cum laude).
Dissertation: *Aggression and guilt feelings: An experimental contribution.*
Supervisor: Prof. Gian Vittorio Caprara.
- 1983** Scientific Lyceum C. Jucci, Rieti, Italy.

CAREER AND RESEARCH GRANTS

Academic Career

- 2006 – present** Professor, Department of Psychology, Università of Milano - Bicocca
- 2003 - 2006** Reader, Department of Psychology, University of Essex. Promoted to Professor in June 2006.
- 2000 - 2003** Senior Lecturer, Department of Psychology, University of Essex
- 1998 – 2000** Lecturer, Department of Psychology, University of Leicester.
- 1995 – 1998** Researcher (equivalent to Lecturer), Faculty of Psychology, University of Roma "La Sapienza"
- 1993 - 1995** Research Assistant, Faculty of Psychology, University of Roma "La Sapienza"

ACTIVITIES OF INTERNATIONAL RELEVANCE

Main Editorial Activities

- Consulting Editor of the *Giornale Italiano di Psicologia* (2013-)
- Editorial board of the *European Psychologist* (2004-)
- Editorial board of the *European Journal of Personality* (2000-2004; 2013-)
- Editorial board of the *International Journal of Psychology* (2014-)
- Editorial board of the *European Journal of Psychological Assessment* (2017-)
- Editor-in-Chief of the *European Journal of Personality* (2009-2012)
- Associate Editor of the *European Journal of Personality* (2005-2008)
- Associate Editor of the *British Journal of Social Psychology* (2004-2007)

Consulting Editor of the International Journal of Psychology (2006-2008)

Guest editor for Special Issues of the European Journal of Personality, International Journal of Psychology, and Journal of Economic Psychology

Representation in International Bodies

Member of the Executive Committee of the European Association of Personality Psychology (EAPP) (1998-2016)

EAPP Secretary and Treasurer (2000-2005)

EAPP President (2012-2014)